

KALLELSE

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden	
Datum och tid	2015-09-10	Kl. 08.30
Plats	Kommunkontoret, Frösåkersskolan (sal 301), Östhammar	
Närvarorätt		

ÄRENDELISTA

1. Utbildningsgaranti i gymnasieskolan: Yttrande
Föredragande: Zara Järvström
 2. Ny översiktsplan: Samråd
Föredragande: Elisabeth Lindkvist
 3. Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018: Remiss
Föredragande: Elisabeth Lindkvist
 4. Arbetsformer: Kompletteringsval av kontaktperson
 5. Kartläggning och analys av arbetet med skolnärvaro
Föredragande: Anna-Karin Adler Eriksson
 6. Kartläggning och analys av läskunnigheten i årskurs 1
Föredragande: Kristina Lundberg
 7. Årsbudget 2015: Budgetuppföljning
Föredragande: Sara Ersund
 8. Årsbudget 2015: Budgetuppföljning - Delårsbokslut per 2015-08-31
Föredragande: Sara Ersund
 9. Utredning om Frösåkersskolan
Föredragande: Jimmy Svensson
 10. Årsbudget 2016: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2017-2019
 11. Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017: Samråd
 12. Öppen förskola
 13. Införande av ett Kraft-, Värme- och Ventilationslabb (KVV-labb) i Östhammars kommun
 14. Resultat i grundskolan läsåret 2014/15
 15. Information från förvaltningen
 16. Rapporter från skoloråd m.m.
 17. Redovisning av delegationsbeslut
-

18. Information

19. Kurs- och konferensinbjudningar

Sekreterare
Per-Åke Berg

Ordförande
Roger Lamell (S)

08.30

1

Dnr 2015BUN054

Dpl 900

Utbildningsgaranti i gymnasieskolan: Yttrande

Handling A

Utbildningsdepartementet har skickat ut en remiss av promemorian "Förslag om utbildningsgaranti i gymnasieskolan" för yttrande.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2015-10-06.

2

Dnr 2015BUN044

Dpl 312

Ny översiktsplan: Samråd

Handling B

Barn- och utbildningsnämnden ska lämna ett yttrande över översiktsplanen senast den 15 september 2015.

Nämndsekreterare Per-Åke Berg föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11

Barn- och utbildningsnämnden ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att till arbetsutskottets sammanträde 2015-08-27 arbeta fram ett förslag till yttrande.

Förslaget diskuteras och justeras.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

3

Dnr 2015BUN053

Dpl 003

Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018: Remiss**Handling C**

Strategienheten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att följa upp och utvärdera de miljömål som kommunfullmäktige beslutade år 2010 samt miljöpolicy från 1998.

Syftet är att ta fram miljömål som förtydligar fokusområden inom Kommunfullmäktiges prioriterade mål "Östhammars kommun ska vara en kommun med minskad miljöpåverkan".

Arbetet med miljöpolicy för Östhammars kommun kommer fortgå under hösten 2015.

Remissen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2015-09-30.

Elisabeth Lindkvist föredrar ärendet och inriktningen på remissvaret diskuteras.

Arbetsutskottets beslut 2015-08-27

Arbetsutskottet ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att till barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2015-09-10 ta fram förslag till remiss.

4

Dnr 2014BUN083

Dpl 600

Arbetsformer: Kompletteringsval av kontaktperson**Handling D**

Kommunfullmäktige har 2015-04-21 beviljat Siri Bonde (S) entledigande från uppdraget som ersättare i barn- och utbildningsnämnden. Siri Bonde (S) var kontaktperson för Edsskolan och en ny kontaktperson ska utses.

Kommunfullmäktige har 2015-06-09 utsett Matts Eriksson (S) till ersättare i barn- och utbildningsnämnden.

Förteckning över enheter och dess kontaktpersoner daterad 2015-02-12 föreligger.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden utser Matts Eriksson (S) till kontaktperson för Edsskolan.

10.00**5**Kartläggning och analys av arbetet med skolnärvaro

Elevhälsan ska vid varje terminsslut göra en kartläggning i respektive skolområde i Östhammars kommun av skolnärvaron. Kartläggningen ska vara ett stöd i utvärderings- och analysarbetet av de insatser som görs för att alla elever skall vara i skolan.

Redovisning av kartläggningen.

6Kartläggning och analys av läskunnigheten i årskurs 1

Syftet med kartläggningen är att ge en övergripande bild av läskunnigheten i årskurs 1 i kommunens grundskolor samt fungera som ett konkret material för det fortsatta arbetet ute på skolorna.

Redovisning av kartläggningen.

7 Dnr 2014BUN048 Dpl 041

10.40

Årsbudget 2015: Budgetuppföljning

Handling E

Driftbudgetuppföljning per juni 2015 redovisas.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

8 Dnr 2014BUN048 Dpl 041

Årsbudget 2015: Budgetuppföljning - Delårsbokslut per 2015-08-31

Handling F

Verksamhetsberättelse och budgetuppföljning för perioden januari – augusti 2015 redovisas.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

13.00

9

Dnr 2015BUN035

Dpl 600

Utredning om Frösåkersskolan

Handling G

Barn- och utbildningsnämnden gav 2015-04-21 barn- och utbildningschefen i uppdrag att utreda de organisatoriska, pedagogiska och ekonomiska konsekvenserna av det förslag som presenterades vid nämnden sammanträde. Ärendet återremitterades till arbetsutskottet för fortsatt beredning.

Information om hur utredningen är tänkt att genomföras.

Arbetsutskottets förslag 2015-05-21

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Arbetsutskottet föreslår att barn- och utbildningschefen skyndsamt påbörjar utredningen avseende skolstrukturen i Östhammars tätort.

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11

Barn- och utbildningsnämnden uppdrar till barn- och utbildningschefen att skyndsamt påbörja utredningen enligt det inriktningsbeslut som återremitterades vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2015-04-21.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

10

Dnr 2015BUN033

Dpl 041

Årsbudget 2016: Preliminär budget och verksamhetsplan samt flerårsplan 2017-2019**Handling H**

Enligt förslag till preliminär resultatbudget för 2016 uppräknas barn- och utbildningsnämndens budgetram med 2,5 %.

Budgetberedning kommer att genomföras i dialog mellan KSAU och nämndens arbetsutskott och förvaltningschef i juni.

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta om preliminär drift- och investeringsbudget och verksamhetsplan för 2016 vid nämndens sammanträde 2015-06-11.

Arbetsutskottets förslag 2014-05-21

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om preliminär drift- och investeringsbudget och verksamhetsplan för 2016 vid nämndens sammanträde 2015-06-11.

Ekonom Sara Ersund föredrar preliminär budget samt flerårsplan 2017-2019.

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar preliminär verksamhetsplan.

Yrkande

Christer Lindström (M) yrkar för oppositionen att den preliminära budgeten daterad 2015-06-03 läggs fram.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att barn- och utbildningsnämnden beslutar att bifalla detsamma.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11

Barn- och utbildningsnämnden tar del av den preliminära verksamhetsplanen samt flerårsplanen 2017-2019.

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att den preliminära budgeten daterad 2015-06-03 läggs fram.

11 Dnr 2015BUN057 Dpl 640

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017: Samråd

Handling I

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag från kommunstyrelsen att ta fram en biblioteksplan för Östhammars kommun i samarbete med övriga nämnder och förvaltningar. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 ersätter Kunskap och läslust, biblioteksstrategier för Östhammars kommun 2006-2015.

Synpunkter ska lämnas till kultur- och fritidsnämnden senast den 25 september.

Arbetsutskottets beslut 2015-08-27

Arbetsutskottet ger barn- och utbildningschefen i uppdrag att till barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2015-09-10 ta fram förslag till skrivelse.

12 Dnr 2015BUN046 Dpl 634

Öppen förskola

Handling J

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2015-06-11 att bidraget på 12 000 kr per år och verksamhet till den öppna förskolan dras in från och med höstterminen 2015.

Alunda församling har i en skrivelse daterad 2015-07-03 begärt en omprövning av beslutet om indragning av bidraget till den öppna förskolan.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

13

Dnr 2015BUN050

Dpl 600

Införande av ett Kraft-, Värme- och Ventilationslabb (KVV-labb) i Östhammars kommun**Handling K**

I Uppsala regionen finns ett antal mindre och större företag inom energi- och industrisektorn som behöver välutbildade drifttekniker i framtiden. Det finns dessutom ett antal utbildningsprogram i regionen som skulle ha stor nytta av om ett Kraft-, Värme- och Ventilationslabb (KVV-labb) införs. De utbildningssamordnare som idag kan erbjuda ett KVV-labb finns i Kalmar och i Härnösand.

Efter förfrågan så har Teknikcentrum tackat ja till att vara den utbildningssamordnare som kan vara ansvariga för driften av KVV-labbet. Barn- och utbildningsnämnden föreslås bli huvudman och investeringen tas från investeringsbudgeten.

På grund av jäv deltar inte Fredrik Jansson (BOA) i handläggningen av ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11

Barn- och utbildningsnämnden återremitterar ärendet till arbetsutskottets sammanträde 2015-08-27 för fortsatt beredning.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

14

Resultat i grundskolan läsåret 2014/15

Redovisning av grundskolans resultat för läsåret 2014/15.

15

Information från förvaltningen

16

Rapporter från skoloråd m.m.

17

Redovisning av delegationsbeslut

Följande förteckningar över delegationsbeslut redovisas:

Verksamhetsfrågor

2015-05-19	Förskolechef Camilla Lindström (Utökad tid i förskolan)
2015-06-11	Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén (Godkännande vid utökning av plats/avdelning i enskild pedagogisk omsorg)
2015-06-16	Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén (Beslut om avgiftsbefrielse i förskolan på grund av olycksfall)
2015-06-24	Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén (Mottagande av elev i grundskolan från annan kommun pga särskilda skäl)
2015-06-24	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts särskilda skäl vid val av skola, buss- kort särskilda skäl vid val av skola, busskort sär- skilda skäl vid växelvis boende)
2015-06-29	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts/busskort särskilda skäl trafikför- hållanden, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort/skolskjuts särskilda skäl vid väx- elvis boende, skolskjuts särskilda skäl)
2015-07-27	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts/busskort särskilda skäl vid val av

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Datum

2015-09-04

Sid

12 (13)

	skola, busskort/skolskjuts särskilda skäl vid växelvis boende)
2015-08-19	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts/busskort särskilda skäl trafikförhållanden, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort/skolskjuts särskilda skäl vid växelvis boende, busskort/skolskjuts särskilda skäl)
2015-08-20	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort särskilda skäl vid växelvis boende, skolskjuts särskilda skäl, skolskjuts särskilda skäl trafikförhållanden)
2015-08-21	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts särskilda skäl, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort särskilda skäl trafikförhållanden, självskjutsersättning)
2015-08-26	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Skolskjuts särskilda skäl trafikförhållanden, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort särskilda skäl vid växelvis boende, skolskjuts särskilda skäl, busskort särskilda skäl)
2015-08-27	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Busskort särskilda skäl trafikförhållanden, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort/skolskjuts särskilda skäl vid växelvis boende)
2015-09-03	Verksamhetscontroller Elisabeth Lindkvist (Busskort särskilda skäl, busskort särskilda skäl vid val av skola, busskort/skolskjuts särskilda skäl vid växelvis boende)

2) Dnr 2013KS434 Dpl 901
Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med kommunstyrelsens arbetsutskott 2015-06-16 angående nulägesanalys/utvärdering av projekt Entreprenörskap i skolan, Östhammars kommun.

3) Dnr 2014BUN083 Dpl 600
Dnr 2015KS244 Dpl 911
Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med kommunfullmäktige 2015-06-09 angående val av en ersättare i barn- och utbildningsnämnden. Matts Eriksson (S) utses till efter Siri Bonde (S).

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

19

Kurs- och konferensinbjudningar

Kurs- och konferensinbjudningar redovisas.

Arbetsutskottets förslag 2015-05-21

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2015-06-11

Barn- och utbildningsnämnden uppdrar till arbetsutskottet att vid sammanträdet 2015-08-27 besluta om datum för konferensen "Skolans utmaningar och möjligheter".

Arbetsutskottets beslut 2015-08-27

Arbetsutskottet beslutar att barn- och utbildningsnämndens ledamöter och ersättare erbjuds att delta i konferensen "Skolans utmaningar och möjligheter" den 9 november 2015.

Arbetsutskottets förslag 2015-08-27

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Förslag om utbildningsgaranti i gymnasieskolan

Sammanfattning av förslaget

I förslaget föreslås en förstärkt utbildningsgaranti för elever i gymnasie- och gymnasiesärskolor med enskild huvudman på grund av att elever i fristående skolor har ett sämre skydd än andra elever. Utredningen föreslår ändringar i skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen (2010:2039).

Bakgrund

För grundskolan finns *utbildningsgaranti* vilket innebär att en elev som går i en fristående grundskola har rätt att fullfölja sin utbildning i hemkommunens grundskola om eleven skulle vilja avbryta utbildningen i den fristående skolan. Detsamma gäller om den fristående grundskolan av någon anledning skulle lägga ner sin verksamhet.

Motsvarande utbildningsgaranti föreslås nu för gymnasiet.

Enligt skollagen (16 kap. 37 § första stycket) finns redan en bestämmelse om elevers rätt att fullfölja utbildningen på nationella program i gymnasieskolan. En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program, en nationell inriktning eller en särskild variant har rätt att hos huvudmannen eller, om huvudmannen är offentlig, inom samverkansområdet fullfölja sin utbildning på det påbörjade programmet eller den aktuella inriktningen eller varianten. Bestämmelsen kan sägas ge en form av garanti för eleven att få fullfölja sin utbildning.

Problemet är att rätten att få fullfölja utbildning täcker inte situationer när en enskild huvudman inte längre driver någon verksamhet till följd av *konkurs*, *återkallat godkännande* eller att huvudmannen av någon annan orsak *lägger ned sin verksamhet*. Om en enskild huvudman till exempel går i konkurs gäller de allmänna reglerna om ansökan och antagning till utbildning på gymnasie- och gymnasiesärskolans nationella program. Det kan innebära att eleverna får vänta till nästkommande läsår innan de får möjlighet att fullfölja sin utbildning eller att de inte får någon sådan möjlighet över huvud taget.

Förslaget är framtaget för att det har uppkommit situationer där huvudmannen inte längre råder över sina möjligheter att låta eleverna fullfölja sin utbildning. Till exempel kan huvudmannen försättas i konkurs eller deras godkännanden

kan återkallas vilket kan få till följd att eleverna inte får någon möjlighet att fullfölja sin gymnasieutbildning.

Nuläge

Förslaget innebär att elevens hemkommun ska se till att elever som har påbörjat utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning inom ett nationellt program alternativt har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning, ges möjlighet att fullfölja sin utbildning i fall där en enskild huvudman för gymnasieskola eller gymnasiesärskola upphör med sin verksamhet.

Även den som har påbörjat utbildning på ett nationellt program och fått ett erbjudande om att senare antas till en utbildning på en nationell inriktning föreslås omfattas av denna rätt.

Hemkommunen bör kunna fullgöra sin skyldighet genom att se till att eleven ges möjlighet att fullfölja utbildningen vid en skolenhet som:

1. ligger i elevens hemkommun,
2. ligger i den kommun där eleven påbörjade utbildningen (lägeskommunen)
3. ligger inom ett samverkansområde för den aktuella utbildningen som hemkommunen eller lägeskommunen ingår i, eller
4. annars ligger inom rimligt avstånd från hem- eller lägeskommunen.

Om ovanstående innebär synnerliga ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för hemkommunen föreslås att kommunen i stället ska se till att eleven får möjlighet att slutföra en utbildning som så långt som möjligt motsvarar den utbildning som eleven har påbörjat eller erbjudits att antas till.

Erbjudande av utbildning ska ske i samråd med eleven och erbjudas att fullfölja utbildningen på såväl skolenheter med offentlig huvudman som på skolenheter med enskild huvudman.

Förslaget innebär att rätten ska avgränsas geografiskt av den anledningen att enskilda huvudmän kan ha skolenheter i hela Sverige.

Den enskilda huvudmannen föreslås även kunna uppfylla sitt ansvar genom att se till att eleven får fullfölja utbildningen vid en skolenhet som annars ligger på rimligt avstånd från läges- eller hemkommunen.

Förslaget innebär att kommunernas utökade åtagande till följd av den förstärkta utbildningsgarantin ska finansieras genom att hemkommunen får göra avdrag från det grundbelopp som kommunen betalar till enskilda huvudmän för utbildning på nationella program i gymnasieskolan och för utbildning på gymnasiesärskolans nationella program.

Då det är troligt att kommunens kostnader i första hand kommer att vara kopplade till att uppfylla garantin för elever på yrkesprogram föreslås ett större avdrag för utbildning på yrkesprogram jämfört med högskoleförberedande program i gymnasieskolan.

Med anledning av att hemkommunen föreslås få göra sådana avdrag från grundbeloppet föreslås följdändringar i skollagens bestämmelser om hur grundbeloppet ska bestämmas när det är fråga om utbildning på särskilda varianter inom de nationella programmen, utbildning som tillåts avvika från vad som annars gäller i fråga om struktur, innehåll och examensmål för utbildningar på nationella program och utbildningar som hemkommunen inte erbjuder

Synpunkter på förslagen

Östhammars kommun anser att förslaget är bra av två anledningar:

- Skyddet för elever som studerar på fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor ökar.
- Kommunernas utökade åtagande till följd av den förstärkta utbildningsgarantin finansieras genom att hemkommunen får göra avdrag från det grundbelopp som kommunen betalar till enskilda huvudmän¹ för utbildning på nationella program i gymnasieskolan och för utbildning på gymnasiesärskolans nationella program.

Östhammars kommun har i övrigt inga synpunkter på förslaget.

¹ Förslaget innebär att när bidrag lämnas för en elev på ett yrkesprogram ska hemkommunen göra ett avdrag från grundbeloppet med 0,3 procent för det ansvar som åligger kommunen. När bidrag lämnas för en elev på ett högskoleförberedande program ska avdrag från grundbeloppet i stället göras med 0,15 procent.

Ny översiktsplan 2015: Samråd

Inledning

Östhammars kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan 2015. Alla förvaltningar och nämnder har fått möjlighet att yttra sig om den nya Översiktsplanens innehåll.

Synpunkter

Barn- och utbildningsnämnden har tagit del av översiktsplanen och tycker att den är väl genomförd, men vill att det görs några ändringar och tillägg i texten. Det är viktigt att bevaka att barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden finns med i Översiktsplanen

De synpunkter som barn- och utbildningsnämnden har gäller alla del 1 i Översiktsplanen, förutom sista stycket som avser del 2.

Vision, framtidsbild och utmaningar

Barn- och utbildningsnämnden tycker det är önskvärt att ta med kommunens fyra värdeord i texten; *ansvar, engagemang, tillsammans och öppenhet*.

Övergripande förutsättningar

Under rubriken *Samhällsservice* på sidan 18-19 finns det några stycken som barn- och utbildningsnämnden skulle vilja göra ändringar i.

I Översiktsplanen står nu följande:

Förskolor, fritidshem och familjedaghem finns i alla större tätorter. Över 1 000 barn har plats på förskolor eller i familjedaghem. Föräldrar som arbetar eller studerar och behöver barnomsorg ska få ett erbjudande om plats för sina barn inom fyra månader (stycke 4, sid. 18).

Drygt 2 100 elever går för närvarande i någon av kommunens grundskolor. Alunda, Gimo, Österbybruk och Östhammar har skolor upp till högstadiet och Öregrund har en skola upp till mellanstadiet. I Ekeby, Gräsö, och Snesslinge finns mindre byskolor med lågstadium. Det finns också en grundsärskola i Gimo (stycke 5, sid. 18).

Ovanstående kapitel vill barn- och utbildningsnämnden ersätta med följande:

Förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg (familjedaghem) finns i alla större tätorter, utom i Östhammar som saknar pedagogisk omsorg. Fler än 1 000 barn har en plats på våra förskolor eller i pedagogisk omsorg. Föräldrar som arbetar eller studerar och ansöker om barnomsorg, ska få ett erbjudande om plats för sina barn inom fyra månader.

Drygt 2100 elever går för närvarande i någon av kommunens grundskolor. Skolorna i Alunda, Gimo, Österbybruk och Östhammar har elever från förskoleklass till årskurs 9. Det finns också en grundsärskola i Gimo. Öregrundsskola har elever från förskoleklass till årskurs 6. I Ekeby, Snesslinge och Gräsö finns tre mindre skolor med elever från förskoleklass till årskurs 3.

I Översiktsplanen står nu följande:

Vuxenutbildning erbjuds vid ett särskilt studiecentrum i Gimo och på ett lärcentrum i Öregrund. Ett antal lärarledda studieprogram erbjuds, men också möjlighet att ta del av distansutbildningar (stycke 3, sidan 19).

Ovanstående kapitel vill barn- och utbildningsnämnden ersätta med följande:

Vuxenutbildning erbjuds i ett särskilt studiecentrum i Gimo där det finns grundläggande vuxenutbildning, gymnasiala kurser, distansutbildningar samt svenska för invandrare.

Teknisk försörjning

Under kapitlet *Avfall och återvinning* (sid. 56) vill barn- och utbildningsnämnden att det bör nämnas att kommunens egna verksamheter även ska återvinna matavfall, samt andra avfallstyper som till exempel batterier.

Grönstruktur och Kulturmiljöer

På sidorna 69-81 finns kapiteln *Grönstruktur* (handlar om exempelvis tätorternas grönstruktur samt rekreation och friluftsliv) och *Kulturmiljöer*. Barn- och utbildningsnämnden vill i detta sammanhang lyfta fram att dessa områden är viktiga att tänka på och ta hänsyn till vid nybyggnationer av skolor och förskolor. Det är också av stor vikt att bevara och utveckla dessa områden vid befintliga skolor och förskolor.

Social utveckling

Barn- och utbildningsnämnden skulle vilja göra några förändringar i detta kapitel. I Översiktsplanen står nu följande:

Både barnomsorg och skola arbetar med attitydfrågor och har olika system för att förebygga och motverka mobbning (stycke 4, sid. 82).

Ovanstående skrivning vill barn- och utbildningsnämnden ersätta med följande:

Både barnomsorg och skola arbetar med attitydfrågor och det pågår ett aktivt arbete med att förebygga och motverka mobbning.

Nästa ändring barn- och utbildningsnämnden vill göra finns under kapitlet Utvecklingsstrategier. I översiktsplanen står nu följande:

Skolmiljöerna ska vara sunda, tillgängliga och stimulerande och arbetet ska bedrivas utifrån viktiga samhälleliga mål för jämställdhet och integration (stycke 3 under rubriken *Utvecklingsstrategier*, sid. 83).

Ovanstående beskrivning vill barn- och utbildningsnämnden ersätta med följande:

Vi ska utveckla moderna och stimulerande lärmiljöer för att nå en ökad måloppfyllelse och en trygg och likvärdig skola och förskola.

I del 2 i Översiktsplanen (Konsekvenser av förslaget, sid 205) vill barn- och utbildningsnämnden lägga till följande:

Vid nyexploatering av bostadsområden ska det i planeringen framgå hur vuxna och barn säkert ska kunna ta sig till förskolor och skolor. Det ska planeras för gång- och cykelvägar samt övrig trafikmiljö såsom säkra övergångar med mera.

Samtliga nämnder i Östhammars kommun

REMISS: Synpunkter önskas på förslag till nya miljömål för Östhammars kommun 2016-2018

Kommunstyrelsen bjuder via Strategienheten in samtliga nämnder att ge synpunkter på föreslagna miljömål och styrtal för Östhammars kommun. Beslut om nya miljömål och styrtal beräknas tas av Kommunfullmäktige senast december 2015.

Vi önskar främst få svar på följande frågor:

1. Målformuleringar

Är de fyra målformuleringarna beskrivande, tillgängliga och möjliga att konkretisera i form av verksamhet inom förvaltningen?

2. Styrtal

- Är styrtalen ett *bra urval* som kan beskriva delar av vägen mot miljömålet?
- Har nämnden/förvaltningen möjlighet att ta fram *data för basår* där detta saknas, samt *följa upp* de föreslagna styrtalen?
- Synpunkter/förslag på *målvärden*?
- Har förvaltningen förslag på *andra/ytterligare styrtal*?

3. Övrigt

Har nämnden övriga synpunkter på innehållet?

Svar skickas **senast 30 september 2015** till kommunstyrelsen@osthammar.se

Miljömålen i budgetprocessen

Enligt beslut från kommunstyrelsens arbetsutskott (bilaga 2) så ska nämnderna och förvaltningarna ta med sig miljömålen i innebörd och styrtal in i budgetprocessen för 2016 och framåt, för de delar som rör nämnden/förvaltningen.

Bakgrund

Strategienheten har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att följa upp och utvärdera de miljömål som kommunfullmäktige beslutade år 2010 samt miljöpolicy från 1998.

Syftet är att ta fram miljömål som förtydligar fokusområden inom Kommunfullmäktiges prioriterade mål *Östhammars kommun ska vara en kommun med minskad miljöpåverkan* (KF7). Kommunstyrelsen har beslutat att fokus ska vara **Vatten, Energi & klimat, Natur** och **Giftfri miljö**, att målen ska vara övergripande och att ett fåtal styrtal ska finnas till varje mål. Strategienheten har haft en dialog med tjänstemän från flera förvaltningar under våren kring möjliga styrtal och formuleringar.

Arbetet med miljöpolicy för Östhammars kommun kommer fortgå under hösten. Miljöpolicyen beräknas ta upp mer övergripande miljöfrågor som rör hela den kommunala verksamheten.

Frågor

Camilla Andersson, miljösekkunnig 864 10, camilla.andersson@osthammar.se
Anders Bergman, utredare, 864 32, anders.bergman@osthammar.se

Marie Berggren
Chef strategienheten

Camilla Andersson
miljösekkunnig

Bilagor:

Förslag till miljömål för Östhammars kommun 2016-2018

Bilaga 1 Miljömål - Styrtal, definition och ansvar

Bilaga 2 Miljömål - KSAu protokoll

Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018

I Östhammars kommun är det viktigt för oss att minska vår miljöpåverkan. Det vill vi göra genom att tydliggöra fokusområden och genomföra insatser inom kommunens verksamheter men också genom att stödja och inspirera invånare, företag och föreningar att driva ett aktivt miljöarbete.

MÅNGA BERÖRS

När vi år 2012 undersökte hur en önskad framtidsbild av kommunen såg ut, hamnade **hållbar utveckling, miljömedvetenhet** och **bevarande av naturen** på tio i topp-listan hos både invånare, förtroendevalda och tjänstemän. Det visar på att det finns en vilja och ett intresse för att arbeta aktivt med miljöfrågor och inte lämna över miljöproblemen till kommande generationer.

FYRA FOKUS

Östhammars kommun har prioriterat fyra fokusområden* för miljöarbetet:

VATTEN, ENERGI & KLIMAT, NATUR och **GIFTFRI MILJÖ**.

Dessa områden vill vi fokusera på under de kommande tre åren.

HÅLLBAR UTVECKLING

Vi tror på en utveckling och tillväxt som är hållbar - där vi kan bli fler, utveckla landsbygd och tätorter - och samtidigt göra det miljösmart. Hur det går med miljöarbetet påverkas av kommunens organisation och arbetssätt - men lika mycket av hur vi alla som bor och verkar i Östhammars kommun agerar i vardagen. Vi hoppas ni vill vara med på vår resa!

* De fyra fokusområdena täcker in 7 av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen, beslutade av riksdagen. Östhammars kommun arbetar med alla miljö mål på olika sätt, men har valt att fokusera några under de närmaste åren. Mer om de nationella miljö kvalitetsmålen kan du läsa på www.miljomal.se

Fokus

FRISKARE VATTEN

Kustvatten, sjöar och vattendrag i Östhammars kommun ska vara ekologiskt hållbara och kunna användas av människan. Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning.

Vattnet i vår kommun idag

I Östhammars kommun har vi 400 mil kust med en mängd öar och skär. Vi vill gärna bo och vara vid vattnet och det är en fantastisk miljö. Grunda vikar är karaktäristiska för vår kustmiljö, med sitt varma vatten fungerar de som barnkammare åt gädda, abborre, gös och många andra fiskarter. Längs kusten finns drygt 50 olika fiskarter, både söt- och saltvattensarter och vi har ett rikt fågelliv. Havsörnen har ökat och i vår kommun har vi flest häckningar av havsörn i länet. Våra kustvatten är liksom hela Östersjön påverkade av övergödning. Orsakerna till övergödning är flera. Under många år har näringsämnen läckt till våra vatten från våra avlopp, dagvatten, jord- och skogsbruk och genom nedfall från luften. Vår kustmiljö är också påverkad av miljögifter från befintliga och nedlagda industrier, giftig båtbottnfärg och olja från fartyg och fritidsbåtar. Det finns flera sätt att minska övergödning och spridning av kemikalier. En del kräver nationell eller internationell lagstiftning, som EU:s vattendirektiv, men annat kan vi påverka själva. En bra kustplanering är till exempel viktig för att vi ska kunna utveckla bra boendemiljöer i närhet till vatten, men också behålla våra värden i kustområdet för både boende och besökare.

Grunda sjöar, lugnt flytande vattendrag och våtmarker i skog och öppen mark är typiska sötvattenmiljöer i Östhammars kommun och ett tillskott till vår boendemiljö. Vi har ett trettiotal sjöar och dammar och tre större vattendrag - Forsmarksån, Fyrisån och Olandsån. Många av sjöarna är grunda och naturligt näringsrika med vass och säv, vitfisk och gös. De omfattande sjösänkningarna under 1800- och 1900-talen har dock förkortat sjöarnas livslängd. Här i norduppland var många av sjöarna grunda redan från början. Genom sänkningarna har de blivit ännu grundare och större områden igenväxta med vass. I naturligt tillstånd slingrar sig de flesta vattendrag fram i landskapet, men under åren har man rätat ut många vattendrag för att effektivisera avrinningen. Flera av vattendragen i vår kommun har också använts för att driva kvarnar, dammar och kraftverk. Allt detta har varit en viktig del av den industriella utvecklingen och är idag en del av vårt kulturarv, men det skapar också hinder i våra vattendrag för fisk som vandrar upp från havet och uträtningarna mindre möjlighet att hålla vatten kvar i landskapet. För att förbättra våra sjöar och vattendrag kan vi bygga fisktrappor och omlöp, restaurera våtmarker och minska våra utsläpp av näring.

Vårt dricksvatten kommer till allra största del från grundvatten. De större grundvattenområdena i kommunen är kopplade till isälvsavlagringar - grusåsar. Vi har möjlighet att ta ut vatten i relativt stor omfattning i åsarna, men våra grundvattentillgångar är ändå begränsade. Eftersom vi vill bli fler i kommunen är det en viktig utvecklings- och tillväxtfaktor att hushålla med vårt dricksvatten och skydda det mot risker.

Att följa upp hur det går

Genom att följa ett antal styrtal kan vi utvärdera hur arbetet mot ett friskare vatten går. Styrtalen ger oss inte hela bilden av fokusområdet VATTEN, därför använder vi också andra uppföljningsmått och indikatorer för att följa utvecklingen.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Längd åtgärdad ledning i VA-nätet	-	?
Andel kommunala vattentäkter med skyddsområde	45 %	100 %
Andel kommunala vattentäkter med aktuella skyddsföreskrifter (senare än 1980)	20 %	100 %
Andel av nya fastigheter med källsorterat avlopp per år (slutna tankar/torra lösningar) *Basår 2013	X/X *	X/X

Exempel på andra uppföljningsmått/indikatorer

Vattenförbrukning i det kommunala ledningsnätet

Vattenkvalitet i kommunala dricksvattentäkter och i enskilda samfälliga vattentäkter

Inventerade och åtgärdade enskilda avlopp

Areal anlagd/restaurerad våtmark

Bräddningar av kommunalt orenat avloppsvatten

Att göra

För att nå ett friskare vatten kräver många olika insatser och åtgärder. Här är några exempel.

Kommunen kan:

- ✓ Bilda/uppdatera vattenskyddsområden och uppdatera föreskrifter
- ✓ Öka utbyggnadstakten av kommunalt VA (vatten och avlopp)
- ✓ Arbeta fram en fördjupad översiktsplan för kusten
- ✓ Ta hand om dagvatten på ett hållbart sätt
- ✓ Jobba fram vattenplaner för kommunens olika vattenområden
- ✓ Stödja föreningar och organisationer som vill jobba med vattenprojekt

Du och jag kan:

- ✓ Om du har eget avloppssystem - se till att avloppsvattnet renas som det ska
- ✓ Använd miljömärkt tvättmedel och undvik överdosering
- ✓ Sprid inte främmande arter - be om råd om du vill plantera in fisk och andra djur
- ✓ Håll aldrig ut farliga vätskor/kemikalier på marken eller i avloppet
- ✓ Om du gödslar din mark - var försiktig så att du inte överdoserar
- ✓ Bygga med försiktighet i kustmiljöerna
- ✓ Samlas i föreningar och organisationer för att göra gemensamma vattenprojekt

Fokus

ENERGI & KLIMAT

I Östhammars kommun ska vi ha en effektiv energianvändning, minska vår klimatbelastning och planera klimatsmart.

Energi och klimat i vår kommun

Vi använder energi i en mängd olika former i vårt samhälle. Några av de stora områdena för energianvändning är uppvärmning, belysning, drift av verksamheter och transporter. Energi kan aldrig försvinna utan bara omvandlas, men däremot kan energikällorna ta slut och när vi använder dem kan de påverka miljön på olika sätt. För att nå ett hållbart energisystem måste vi först och främst minska den onödiga energianvändningen. Ett hållbart energisystem innebär också att energin måste komma från miljömässigt hållbara, förnybara energikällor. Då minskar vi också vår påverkan på klimatet.

De flesta bostäder och andra lokaler inom Östhammars kommun värms av enskilda värmeanläggningar. Vanliga energikällor är biobränslen, bergvärme, el och ett mindre inslag av olja. En omfattande konvertering från olja till andra energislag har skett, bland annat till pannor för ved eller pellets och till olika typer av värmepumpar. År 2012 fanns ca 1 400 miljögodkända fastbränslepannor installerade i kommunen och över 1 000 berg- och markvärmepumpar har installerats under det senaste decenniet. I kommunala fastigheter har vi de senaste åren gjort kraftiga effektiviseringar av energianvändningen och därmed sparat stora kostnader för drift av våra lokaler samtidigt som vi bidrar till ett miljövänligare energisystem.

I Östhammars kommun kör vi närmare 800 mil med bil per år och person, medan man i resten av Sverige kör i genomsnitt 650 mil per år. Det illustrerar delvis att vi är en kommun med långa pendlingsvägar men också att våra persontransporter är viktiga att jobba med ur energi och klimatsynpunkt. Om vi ökar kollektivtrafikresandet och minskar personbilsåkandet så minskar våra utsläpp av växthusgaser. Vi har i många delar av kommunen en tillgänglig och omfattande kollektivtrafik, men i vissa delar av kommunen är det fortfarande svårt att åka kollektivt. Fler pendlarparkeringar vid busshållplatser, utökad turtäthet och bra resecentrum är några områden som är viktigt att utveckla för effektivare resor.

Östhammars kommun påverkas liksom hela jorden av ett förändrat klimat, men man har kunnat visa att olika delar av världen påverkas på olika sätt. I Östhammars kommun bedöms de största förändringarna från ett framtida förändrat klimat vara havsnivåhöjning och kraftigare skyfall, som kan leda till lokala problem med översvämningar. Därför behöver vi planera klokt och bygga ett samhälle som klarar effekter från framtida klimatförändringar. Mycket av arbetet med inom energi och klimatområdet kräver nationella och internationella beslut och styrmedel, men det finns flera områden vi själva kan påverka för att komma närmare en hållbar utveckling och tillväxt i Östhammars kommun.

Att följa upp hur det går

Genom att följa ett antal styrtal kan vi utvärdera hur arbetet mot ett friskare vatten går. Styrtalen ger oss inte hela bilden av fokusområdet ENERGI & KLIMAT, därför använder vi också andra uppföljningsmått och indikatorer för att följa utvecklingen.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Energianvändning i kommunens lokaler (kWh/m ² /år)	192	- 20%
Utsläpp av växthusgaser från tjänsteresor med bil (ton CO ₂ -ekv)	412	- 20 %
Andel förnybart bränsle i tjänstebilarna (% liter/% kWh)	23,2/16,9	30 %
Tjänsteresor med kollektivtrafik inom länet (enhet?)	?	?
Areal installerade solceller för kommunens drift (m ²)	70	500

Exempel på andra uppföljningsmått/indikatorer

Körsträcka med bil (registrerade bilar i kommunen)
Köpt förnybar energi för drift av kommunens lokaler
Installerad mängd solel inom Östhammars kommun

Att göra

För att nå en effektivare energianvändning och minskad klimatpåverkan krävs många olika insatser och åtgärder. Här är några exempel.

Kommunen kan:

- ✓ Fortsätta energieffektivisera kommunalägda fastigheter
- ✓ Öka användningen förnyelsebara bränslen vid upphandling av byggtjänster, arbetsmaskiner och fordon
- ✓ Ställa energikrav när vid upphandling av teknisk utrustning
- ✓ Köpa in fler elfordon
- ✓ Öka möjligheterna för kommunens invånare att resa kollektivt
- ✓ Arrangera rådgivande aktiviteter till både enskilda personer och företag, till exempel energi- och klimatmässor

Du och jag kan:

- ✓ Åk kollektivt i stället för bil så ofta du kan
- ✓ Spara på energin i hemmet - se över värmekällor och elförbrukande apparater
- ✓ Kontakta kommunens energirådgivning när du bygger nytt, renoverar eller har andra frågor om din energianvändning

Fokus

NATUR FÖR MÄNNISKOR, VÄXTER & DJUR

I Östhammars kommun ska vi bevara och förstärka den biologiska mångfalden och öka möjligheten för boende och besökare att uppleva våra naturmiljöer.

Naturmiljöer i vår kommun

I Östhammars kommun möts syd och nord, öst och väst. Hela vår natur är präglad av landhöjningen, vi har höga kalkhalter i de magrare jordarna längs kusten och bördigare jordar inåt land. En stor del av vår kommun täcks av skog, mest barrskog men också lövträd som asp, al och björk. Här finns stora områden kalkbarrskog. Det är skogar som växer på kalkrik mark, med lundartad växtlighet och orkidéer som skogsnycklar och guckusko. Skogarna i Östhammars kommun har länge brukats småskaligt, med plockhuggning och skogsbete. Den här typen av skog upplevs ofta intressant att vara i, eftersom den har gläntor, träd i olika ålder och blommande växter. Idag har många av skogarna ändrat karaktär på grund av ett mer storskaligt brukande. Det är viktigt med ett rationellt och funktionellt skogsbruk som en del av kommunens näringsliv och samtidigt behöver vi både bevara och bruka våra skogar så vi har kvar natur- och rekreationsvärden som är en viktig del av vår utvecklingspotential.

En annan karaktäristisk miljö i Östhammars kommun är det småbrutna jordbrukslandskapet. Längs kusten har den höga kalkhalten och skärgårdens karga klimat lagt grunden till en stor variation av växter och djur i ängs- och betesmarker. De västra delarna av kommunen har många små vattensamlingar, åkerholmar och gamla grova träd, som också är bra livsmiljöer för växter och djur. Ogödslade hagar och ängar är de miljöer där man hittar flest olika växter och djur. Åtminstone 600-700 kärlväxter av totalt cirka 1 700 i Sverige, kan du hitta i vårt småskaliga odlingslandskap i Östhammars kommun. På betade marker hittar man de riktiga pärlorna. På en kvadratmeter betesmark kan det finnas 50 olika blommande växter, både vanliga och mer sällsynta som kattfot, blålocka, fältgentiana, hällebräcka, krissla och finnögkontröst. Åkerholmar, skogsbryn, gamla träd, stenmurar och dammar eller andra vattensamlingar kallas för småbiotoper. Vi har kvar många sådana miljöer som gynnar både växter, insekter och fåglar och skapar fina miljöer för oss människor att vara i. Ett aktivt jordbruk är viktigt för att behålla naturvärdena, och här har vi en utmaning att få tillräckligt många att ha möjlighet och vilja bruka markerna och hålla djur som betar dem.

Våtmarker är en annan naturtyp som är typisk för vår kommun. Våtmarken har en viktig funktion som livsmiljö för växter och djur som gölgroda och orkidéer – men också som vattenhållande magasin, som minskar riskerna för översvämning nedströms. Våtmarkerna har under många år minskat kraftigt i yta och antal, eftersom vi haft behov av större odlingsbara marker. Men idag finns det möjligheter att både återskapa våtmarker och göra nya. Det kan gynna både oss människor direkt genom att vi får en vattenspiegel men också för växter och djur som får fler miljöer att leva i och som en del i en beredskap för förändrade flöden och översvämningsrisker.

Att följa upp hur det går

Genom att följa ett antal styrtal kan vi utvärdera hur arbetet mot ett friskare vatten går. Styrtalen ger oss inte hela bilden av fokusområdet NATUR, därför använder vi också andra uppföljningsmått och indikatorer för att följa utvecklingen.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Areal ängsmark och betesmark (hektar)		
Skötselplaner/skydd av naturområden vid skolor (st)	0	5
Areal anlagd eller restaurerad våtmark/dagvattendammar på kommunal mark * (hektar)	0	?
Ställa i ordning, utveckla och tillgängliggöra naturområden	-	10

* används också som styrtal för vatten

Exempel på andra uppföljningsmått/indikatorer

Antal jordbrukare i kommunen

Antal frilufts- och grönområden som kan nås genom kollektivtrafik eller cykelväg

Areal anlagd/restaurerad våtmark (ej kommunal mark) (hektar)

Att göra

För att bevara och stärka naturvärden för människor, växter och djur krävs många olika insatser och åtgärder. Här är några exempel.

Kommunen kan:

- ✓ Ta fram en grönstrukturplan och arbeta med skötselplaner för kommunal mark
- ✓ Komplettera kommunens skogsbruksplan med kulturella och sociala värden
- ✓ Anpassa områden för äldre och funktionsnedsatta, med bänkar etc.
- ✓ Bilda lokala naturreservat
- ✓ Underlätta för lokala livsmedelsproducenter att lämna anbud på kommunala upphandlingar
- ✓ Arbeta med kompensationsåtgärder i detaljplaner och exploateringsavtal
- ✓ Stödja föreningar och organisationer som vill arbeta med naturvårdsprojekt

Du och jag kan:

- ✓ Bevara gamla och döda träd – insekter trivs där och då ökar fågellivet
- ✓ Kör inte med terrängfordon över våtmarker
- ✓ Anlägg gärna våtmarker – och ta hjälp så den placeras på bästa sätt
- ✓ Sköt om slåtterängarna
- ✓ Samlas i föreningar och organisationer kring gemensamma naturvårdsprojekt

Fokus

GIFTFRI MILJÖ

I Östhammars kommun ska ämnen i miljön som skapats i eller utvunnits av samhället, inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Kemikalier och miljögifter i vår kommun

Mycket av arbetet med att minska kemikalieanvändningen är en nationell och internationell fråga när det gäller lagstiftning och begränsningar. Men vi har också i Östhammars kommun möjlighet att påverka vår närmiljö. Bland annat genom att sanera förorenade områden som påverkats av tidigare eller nuvarande verksamheter på platsen. Vi kan också minska vår egen kemikalieanvändning och byta ut kemikalier mot mindre farliga. Genom att inte spola ner produkter som kan innehålla kemikalier i våra avlopp, genom att åka till återvinningen med vårt farliga avfall och ställa miljökrav när vi handlar in varor, kan vi komma lite närmare en giftfri miljö och i alla fall minska riskerna för att vi människor eller naturen påverkas negativt.

Miljögifter och kemikalier finns idag överallt på jordklotet, och det visar tydligt att både luften och vattnet på jorden är viktiga länkar mellan geografiskt skilda system. Det som släpps ut på ett ställe kan landa någon annanstans. På vissa platser, till exempel där industrier och bensinstationer har legat, finns föroreningar i marken, i sjöbotten eller i grundvattnet. Farliga kemiska ämnen i produkter, varor och byggnader riskerar att hamna i miljön, och kan tas upp av växter, djur och oss människor. För vissa ämnen är halterna i miljön för höga och orsakar redan problem för människor och miljö. Till exempel ger kadmium i vår mat upphov till benskröhet hos äldre. PCB och bromerade flamskyddsmedel förekommer i bröstmjolk. Kombination av flera olika kemikalier i låga doser, den så kallade coctail-effekten, kan ge en förstärkt effekt och orsaka lika stor skada som ett kemiskt ämne i hög dos. En miljon svenskar har besvär som hänger samman med kemiska ämnen i inomhusmiljön. Allt det här är stora och omfattande frågor som är svåra att hantera, men vi har all en möjlighet att påverka delar av det, bland annat som konsument, som verksamhetsutövare och som byggherrar.

Det finns en brist på kunskap om många olika kemikaliers och föroreningars hälso- och miljöegenskaper vilket gör det svårt att identifiera alla farliga ämnen och att begränsa riskerna. Men forskningen tar undan för undan fram mer kunskap om ämnens farliga egenskaper, det finns information om användningen och regler för att begränsa användningen av vissa ämnen. Genom det kan vi komma en bit på väg mot en mer giftfri miljö. Miljöbalkens produktvalsprincip är en bra grund för alla. Den innebär att alla som använder kemiska produkter som kan vara farliga för hälsan eller miljön måste byta ut dem om de kan ersättas med mindre farliga alternativ.

Att följa upp hur det går

Genom att följa ett antal styrtal kan vi utvärdera hur arbetet mot ett friskare vatten går. Styrtalen ger oss inte hela bilden av fokusområdet GIFTFRI MILJÖ, därför använder vi också andra uppföljningsmått och indikatorer för att följa utvecklingen.

Styrtal	Basår 2014	Mål 2018
Andel skolor/förskolor med påbörjad kartläggning eller åtgärdsarbete av byggnadsmaterial/ inredning/materiel	?	ökning med 20 %
Andel ekologiska livsmedel (%)	14	20 % (KF) 25 % (MM)

Exempel på andra uppföljningsmått/indikatorer

Sanering av förorenade områden

Miljögifter i dricksvatten

Metaller och miljögifter i avloppsslam

Att göra

Kommunen kan:

- ✓ Inventera kommunens förskolor med avseende på kemikalier
- ✓ Ställa miljökrav i upphandlingar av varor och tjänster
- ✓ Göra kemikalieinventering i kommunens verksamheter
- ✓ Underlätta för minskad kemikalieanvändning i båtlivet

Du och jag kan:

- ✓ Använd miljömärkta kemiska produkter så långt det är möjligt
- ✓ Sortera ditt farliga avfall och lämna det till återvinning
- ✓ Välj ekologiska livsmedel så långt du kan
- ✓ Välj båtbottnfärger som är mindre miljöfarliga

Uppföljning

MILJÖBOKSLUT

Varje år ska Östhammars kommun följa upp och utvärdera arbetet mot de beslutade fokusområdena och miljömålen i ett miljöbokslut.

MILJÖKVALITET OCH KOMMUNENS ARBETE

I första hand ska miljöbokslutet bygga på kunskap om och utvärdering av kommunens arbete och till grund för uppföljningen ligger främst beslutade styrtal. Andra uppföljningsmått och kunskap om åtgärder som gjorts under året i riktning mot miljömålen ska också vägas in.

LOKALT ARBETE OCH OMVÄRLDSANALYS

Syftet är också att lyfta in åtgärder, projekt och annat som företag, föreningar och invånare gjort under året i linje med miljömålen, i miljöbokslutet. Även regionala och nationella indikatorer, mätserier och trender vägas in i analysen. Tillsammans kan dessa delar ge en bredare bild av miljökvaliteten i kommunen.

Miljöbokslutet ska presenteras i samband med kommunens årsredovisning.

Styrtal - Miljömålen för Östhammars kommun 2016-2018. Definitioner och ansvar.

Strategienheten ansvarar för sammanställningen av miljöbokslutet. Förvaltningarna ansvarar för att följa upp olika delar av styrtalen och årligen rapportera till Kommunstyrelsen.

Styrtal	Enhet	Basår 2014	Mål 2018	Kommentar	Ansvarig förvaltning för uppföljning
Längd åtgärdad ledning i VA-nätet	meter	-	?	En åtgärd som finns i åtgärdsprogrammet enligt vattendirektivet.	Tekniska förvaltningen
Andel kommunala vattentäkter med skyddsområde	antal	45%	100%	En åtgärd som finns i åtgärdsprogrammet enligt vattendirektivet.	Tekniska förvaltningen
Andel kommunala vattentäkter med aktuella skyddsföreskrifter (senare än 1980)	%	20%	100%	En åtgärd som finns i åtgärdsprogrammet enligt vattendirektivet.	Tekniska förvaltningen
Andel av nya fastigheter med källsorterat avlopp per år (slutna tankar/torra lösningar) *Basår 2013	%	X/X *	X/X	Ger en bild av hur utvecklingen går inom området alternativa avloppslösningar.	Bygg- och miljöförvaltningen
Energianvändning i kommunens lokaler	kWh/m2/år	192	-20%	Årlig uppföljning görs inom projekt som kommunen arbetar med för att energieffektivisera.	Tekniska förvaltningen
Utsläpp av växthusgaser från tjänsteresor med bil	ton CO2-ekv	412	-20%	En nationell miljömålsindikator.	Kommunledningskontoret
Andel förnybart bränsle i tjänstebilarna	% liter / % kWh	23,2% / 16,9%	30%	Behöver förtydligas.	Kommunledningskontoret
Tjänsteresor med kollektivtrafik inom länet	?	?	?	Behöver förtydligas.	Kommunledningskontoret
Areal installerade solceller för kommunens drift	m2	70	500	En fortsatt utveckling på den anläggning som installerats på kommunhusets tak.	Tekniska förvaltningen
Areal ängsmark och betesmark	hektar	?	?	Följs upp genom statistik från Jordbruksverket.	Strategienheten
Skötselplaner/skydd av naturområden i nära anslutning till kommunens skolor	antal	0	5	Definition av skötselplan och hur dessa hanteras behöver göras.	Tekniska förvaltningen
Areal anlagd/restaurerad våtmark/dagvattendammar på kommunal mark	hektar	0	?	Inkluderar dagvattenhantering, gäddvåtmarker, våtmarker på jordbruksmark etc.	Tekniska förvaltningen
Ställa i ordning, vidareutveckla och tillgängliggöra naturområden	antal	-	10	Ett delat ansvar mellan två förvaltningar, arbete inom egen budget samt naturvårdsprojekt.	Strategienheten samt Kultur och fritidsförvaltningen
Andel skolor/förskolor med påbörjad kartläggning eller åtgärdsarbete av byggnadsmaterial/ inredning/materiel	%	?	ökning med 20 %	Uppdrag till BUN att börja arbeta med Giftfri förskola. Tekniska viktig del i genomförandet.	Tekniska förvaltningen samt Barn- och utbildningsförvaltningen
Andel ekologiska livsmedel	%	14	20 (KF) (25% enl. MM?)	Osäkerhet kring måvärdet, även jämfört med KF:s inriktningsuppdrag från november 2014.	Tekniska förvaltningen

Delges
Camilla Andersson
Peter Nyberg
KSAU

§ 292

Dnr 2014KS373

Dpl 003

Uppföljning och utvärdering av miljömål och miljöpolicy för Östhammars kommun

Östhammars kommunfullmäktige har år 2010 beslutat om miljömål inom tre områden - vatten, klimat och natur. Målen syftar till att fokusera och effektivisera kommunens arbete för en hållbar utveckling och en attraktiv närmiljö. Kommunfullmäktige har år 1998 också beslutat om en miljöpolicy. Miljöpolicyen betonar vikten av hållbar utveckling, kretsloppsprincipen och goda livsmiljöer, bland annat genom samarbeten med medborgare och föreningar. Policyen förtydligar att intern uppföljning ska ske genom ett miljöledningssystem och årlig miljöredovisning.

Miljömålen och miljöpolicyen är nu efter ett antal år i behov av uppdatering och i vissa fall förtydligande av inriktning och målnivåer. Genom detta kan de fungera som tydliga konkretiseringar av kommunfullmäktiges mål KF 9: Östhammars kommun ska vara en kommun med minskande miljöpåverkan.

Miljösakkunnig Camilla Andersson föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2014-08-19

Miljösakkunnig Camilla Andersson får i uppdrag att se över miljöpolicyen och miljömålen.

Miljöpolicyen och miljömålen ska antas i kommunfullmäktige under hösten 2015.

Strategienheten har fått i uppdrag att inleda en uppföljning och utvärdering av kommunens miljömål och miljöpolicy, samt planera för uppdatering av mål och policy för beslut i kommunfullmäktige i september 2015. Under september - oktober har en uppföljning och utvärdering genomförts. Utvärderingen samt förslag till fortsatt arbetsgång presenteras av strategienheten.

Förslag till beslut

- Nya miljömål ska tas fram för Östhammars kommun enligt beslut från kommunstyrelsens arbetsutskott 2014-08-19, §191. Förslag till mål och tillhörande styrtal/indikatorer ska arbetas fram för beslut i kommunfullmäktige i september 2015. Utvärderingen ska ligga till grund för målen.
- Till måldokumentet ska biläggas budgetunderlag för åtgärder inom respektive förvaltning.
- Fokusområden för miljömålen ska vara ENERGI & KLIMAT, VATTEN, NATURMILJÖER samt GIFTFRI MILJÖ.
- Strategienheten får i uppdrag att samordna uppdraget. Samtliga förvaltningar ska delta inom sina respektive verksamhetsområden.
- Miljöpolicyn är ett förtydligande av kommunfullmäktiges prioriterade mål om minskad miljöpåverkan. Policyn ska uppdateras vart 4:e år.

Miljösakkunnig Camilla Andersson och Anders Bergman föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

- **Nya miljömål ska tas fram för Östhammars kommun enligt beslut från kommunstyrelsens arbetsutskott 2014-08-19, § 191. Förslag till mål och tillhörande styrtal/indikatorer ska arbetas fram för beslut i kommunfullmäktige i september 2015. Utvärderingen ska ligga till grund för målen.**
- **Till måldokumentet ska biläggas budgetunderlag för åtgärder inom respektive förvaltning.**
- **Fokusområden för miljömålen ska vara ENERGI & KLIMAT, VATTEN, NATURMILJÖER samt GIFTFRI MILJÖ.**
- **Kommunchef Peter Nyberg får i uppdrag att samordna uppdraget.**
- **Miljöpolicyn är ett förtydligande av kommunfullmäktiges prioriterade mål om minskad miljöpåverkan. Policyn ska uppdateras vart 4:e år.**

**Utdrag ur
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**Sammanträdesdatum
2015-02-12Sid
7 (19)

Enhet	Kontaktpersoner
Förskolorna Skutan och Tärnan Gräsö skola Öregrunds skola	Gunnel Wahlgren (C) Fredrik Jansson (BOA)
Förskolorna i Östhammar (Logården, Marieberg och Tomtberga)	Josefine Nilsson (C) Niklas Ekström (M)
Edsskolan	Siri Bonde (S) Fredrik Jansson (BOA)
Frösåkersskolan	Ann-Charlotte Grehn (S) Niklas Ekström (M)
Kristinelundsskolan	Lennart Norén (S) Niklas Ekström (M)
Snesslinge skola	Gunnel Wahlgren (C) Fredrik Jansson (BOA)
Förskolorna i Alunda (Alma, Ekeby, Furustugan Myran)	Roger Lamell (S) Christer Lindström (M)
Ekeby skola Olandsskolan	Linus Westin (S) Christer Lindström (M)
Förskolorna Diamanten och Rubinen	Bertil Johansson (C) Irmeli Bellander (FP)
Hammarsskolan Särskolan	Sara Hultgren (S) Emil Söderberg (SD)
Vallonskolan	Bertil Johansson (C) Irmeli Bellander (FP)
Vretaskolan	Emma Helén (C) Emil Söderberg (SD)
Förskolorna Eken och Granen Österbyskolan	Sven Olof Svensson (S) Freddie Eriksson (MP)
Familjedaghemmen (Alunda, Gimo, Hargshamn Österby- bruk, Snesslinge, Valö)	Josefine Nilsson (C) Christer Lindström (M)
Bruksgymnasiet	Lennart Norén (S) Irmeli Bellander (FP)
Forsmarks skola	Lotta Karlsson (C) Freddie Eriksson (MP)

Månadsuppföljning ekonomi
Barn- och utbildningsnämnden juni 2015
Driftbudget, nettouppföljning*, tkr

	Budget	Förbr	Förbr i % Mål: 50 %	Helårs- prognos	Avvikelse/ Resultat	Avvikelse %
Centrala ansvar						
BOU-kontor	9 828	4 966	50,5	9 828	0	0,0
BUN	2 024	689	34,1	2 024	0	0,0
Skolledningen	16 491	8 072	49,0	16 491	0	0,0
Forsmarks gymnasium	0	-1 777	0,0	0	0	0,0
Köp/Sälj platser	67 485	35 108	52,0	67 485	0	0,0
Lokaler hela BOU	88 835	42 535	47,9	88 835	0	0,0
Skolmåltider hela BOU	22 878	11 435	50,0	22 878	0	0,0
Skolskjuts/inack	20 761	8 507	41,0	20 761	0	0,0
Kapitalkost/investeringar	3 800	251	6,6	3 800	0	0,0
Barnomsorgsövergrip	-20 061	-10 243	51,1	-20 061	0	0,0
Övrigt, inkl reserv	10 211	2 976	29,1	6 911	3 300	32,3
IKT-enheten	7 985	1 966	24,6	7 985	0	0,0
Elevstödsenheten	20 735	9 727	46,9	20 735	0	0,0
Summa	250 972	114 213	45,5	247 672	3 300	1,3
Skolor, förskolor						
Kulturskola	4 805	2 225	46,3	4 805	0	0,0
Öppen förskola	302	151	49,8	302	0	0,0
Förskola	66 800	32 443	48,6	67 165	-365	-0,5
Familjedaghem	7 918	3 929	49,6	8 293	-375	-4,7
Fritidshem	18 765	8 293	44,2	19 090	-325	-1,7
Grundskola	98 538	51 419	52,2	100 673	-2 135	-2,2
Grundsärskola	4 368	2 209	50,6	4 468	-100	-2,3
Insatser enl LSS (11:an)	1 051	517	49,2	1 051	0	0,0
Summa	202 547	101 187	50,0	205 847	-3 300	-1,6
Bruksgymnasiet						
Ungdomsgymnasiet	32 045	15 644	48,8	32 045	0	0,0
Vuxenutbildningen	6 988	3 661	52,4	6 988	0	0,0
Summa	39 033	19 305	49,5	39 033	0	0,0
Hela BOU	492 552	234 704	47,7	492 552	0	0,00

* Detta är en nettouppföljning, dvs kostnader minus intäkter. Kostnadsbudgeten uppgår till 540 904 tkr och intäktsbudgeten till 48 352 tkr

Investeringsbudget, uppföljning, tkr

	Budget	Förb	Förbr i %	Prognos	Avvikelse	Avvik %
Tomtberga utemiljö	500	0	0,0	500	0	0,0
Diamanten inventarier	500	89	17,8	500	0	0,0
Diamanten utemiljö	200	0	0,0	200	0	0,0
Alma invent	300	0	0,0	300	0	0,0
Kristinelundsskol, invent	1 200	0	0,0	1 200	0	0,0
Hammarskolan invent	200	0	0,0	200	0	0,0
Hammarskolan slöjdmask	700	144	20,5	700	0	0,0
Österbyskolan invent	200	191	95,7	200	0	0,0
BOU-kontoret, kontorsmöbler	200	87	43,5	200	0	0,0
Ej fördelat	200	0	0,0	200	0	0,0
Summa	4 200	511	12,2	4 200	0	0,0

BUN:s utvecklingsbudget, uppföljning, tkr

	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017
Lärarlyft	326	414				
Skola 2011	330					
Antimobbning Öregrund	25		25			
Kompetensväxling	570					
Teknik & Naturskolan		100				
Projektledare Lean + Ed Österby		320				
Marknadsföring Bruks		70	70			
Dansen i skolan, Frösan		4	8			
Utveckling Vallonmodellen			500			
Nätmobbing, Ed			15,4			
Hammarskolan entreprenörskap			50			
IKT för chefer i grsk och fsk			100			
Lean Fsk*			0	500		
Star 2014, pris i tävlingen**			0,0			
Summa	1 251	908	768,4	500		
Budget	1 251	1 570	1 200	800		
Återstår	0	662	431,6	300		

* Ingen del av bidraget betalades ut 2014

** Ansökan om 1500 kr till Star 2014 har dragits tillbaka

Delårsbokslut 2015

Barn- och utbildningsnämnden

Arbetsmaterial 150910

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Innehållsförteckning

1	Måluppfyllelse.....	3
2	Årets viktiga händelser.....	3
3	Prestationer och kvalitet	3
4	Ekonomiskt resultat	3
5	Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv	4

Bilagor

Bilaga 1: Mål- och styrtal 150831

1 Måluppfyllelse

Enligt kommunens egen statistik är både meritvärdet, för årskurs 6 och 9, och andelen elever med godkända kunskapskrav i alla ämnen lägre än vårterminen 2014. Endast hälften av eleverna i årskurs 9 anser att de successivt fått ta ansvar för sina studier. Eleverna anser även att lärarna har för låga förväntningar på att de ska göra sitt bästa.

Tryggheten i skolan har ökat, men studieron för eleverna så att de kan utföra sitt arbete är fortfarande för låg. Eleverna i årskurs 5 och 9 anser i hög grad att de får den hjälp de behöver i sitt skolarbete för att utvecklas. Lässcreeningen görs i årskurs 1, där 80 procent av eleverna blev godkända. I bifogat dokument redovisas måluppfyllelsen.

2 Årets viktiga händelser

Under årets 8 första månader ett antal projekt avslutats. Dessa är bland annat:

- Projektet 1.1 på Frösåkersskolan, läsplatlor till alla elever på skolan.
- Unikum som digitalt verktyg för dokumentation och kommunikation på Mariebergs förskola.
- Entreprenörskap i skolan.

Dessutom har lärplattformen Office 365 testkörts under våren för eventuellt införande i alla skolor under hösten. Under året har ett arbete påbörjats med att förbättra kvaliteten på fritidshemmen. Det har genomförts utbildningar för all personal på fritidshemmen om det uppdrag verksamheten har. Fritidspedagogerna har dessutom fått utbildning i systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmen. Andra viktiga satsningar är ledarskapscoachning till alla rektorer och förskolechefer. Antalet förstelärare har under året utökats till 30 stycken.

Under våren påbörjades en totalrenovering av förskolan Diamanten.

3 Prestationer och kvalitet

4 Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

Mkr	2014	140831	150831
Intäkter			
Kostnader			
varav personalkostn			
varav lokalkostn			
Nettokostnad			
Budget			

Mkr	2014	140831	150831
Årets resultat			

Verksamhetsområde

Mkr	Delårsbudget	Utfall	Avvikelse
-----	--------------	--------	-----------

Summa

Nettoinvesteringar

	Delårsbuget	Utfall	Avvikelse
Nettoinvesteringar			

5 Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Inför 2016 kommer barn- och utbildningsförvaltningen att se över resursfördelningssystemet. En gemensam vision för förskolan i Östhammars kommun kommer att tas fram. Vi kommer att stärka det pedagogiska ledarskapet för våra skolledare. Under läsåret 2015/16 kommer 91 lärare i kommunen att delta i Skolverkets Matematiklyft, vilket även förskolan deltar i. Satsningen på digitala enheter och utbildningsinsatser kopplade till detta kommer att fortsätta. Unikum ska införas i alla kommunens förskolor.

För att höja måluppfyllelsen kommer vi att arbeta med insatser för att ge eleverna en bra arbetsmiljö, ökad motivation och inspiration. För att öka måluppfyllelsen har en skolutvecklingsenhet bildats som ska arbeta på uppdrag av förvaltningen samt rektorerna. Det entreprenöriella förhållningssättet behöver utvecklas. För att höja kvaliteten på fritidshemmen kommer utbildningsinsatserna för personalen där fortsätta.

Bilaga 1, Mål- och styrtal 15-08-31

Styrtal	Måltal 2015	Utfall 2015-08-31
Alla elever i åk 5 och 9 samt år 2 på gymnasiet i % ska uppleva att de känner sig trygga i skolan	Åk 5 100 % Åk 9 100 % År 2 100 %	Åk 5 87 % Åk 9 78 % År 2 90 %
Elever i åk 9 ska anse att de får lika chanser till att bli uppmärksammade och bedömda av lärarna	Åk 9 100 %	Åk 9 64 %
Meritvärdet i åk 9 ska öka jämfört med föregående mätning	Åk 9 208,6	Åk 9 205,2 (egen statistik)
Andel elever i % i åk 5 och 9 som upplever att de har sådan studiero att de kan utföra sina studier	Åk 5 100 % År 9 100 %	År 5 64 % År 9 53 %
Andel elever i åk 6 i % som uppnått kunskapskraven i alla ämnen ska öka jämfört med tidigare mätning (81)	Åk 6 100 %	Åk 6 67 % (egen statistik)
Andel elever i % i åk 5 och åk 9 som anser att deras lärare förväntar sig att de ska göra sitt bästa	Åk 5 100 % Åk 9 100 %	Åk 9 66 %
Andel elever i % åk 9 och år 2 på gymnasiet som upplever att de ges förutsättningar att utvecklas individuellt	Åk 9 100 % År 2 100 %	Åk 9 64 % År 2 74 %
Andel elever i % i åk 5 och åk 9 som upplever att de får den hjälp de behöver i sitt skolarbete för att utvecklas	Åk 5 100 % Åk 9 100 %	Åk 5 93 % Åk 9 81 %
Andel elever i åk 1 som klarar lässcreeningen	Åk 1 100 %	Åk 1 80 %
Andel elever i % i åk 5 och 9 som anser att skolarbetet stimulerar till att lära sig mer	Åk 5 100 % Åk 9 100 %	Åk 5 93 % Åk 9 48 %
Andel elever i % i åk 9 och år 2 på gymnasiet som anser att de får lära sig att reflektera och argumentera för sin sak i skolan	Åk 9 100 % År 2 100 %	Åk 9 57 % År 2 77 %
Andel elever i % i åk 9 som anser att de succesivt får ta ansvar för sina studier	Åk 9 100 %	Åk 9 47,5 %

Östhammars kommun

Lisbeth Bodén

Barn- och utbildningschef

2015-08-10

Utredningsrapport

på förslag om framtida skolstruktur

inom Östhammars upptagningsområde

Stockholm 2015-08-10

HRM Affärsutveckling AB

Kompetensområdet ”Världens Bästa Skola”

Innehåll

• Inledning – uppdraget.....	sid 3
• Rapportens struktur	sid 4
• Använd metod	sid 5
• Rapportens insamlade data.....	sid 7
• Sammanfattning utredningsrapporten	sid 7
• De tre skolorna i Östhammars tätort.....	sid 8
• Edsskolan.....	sid 9
• Kristinelundskolan	sid 18
• Frösåkersskolan.....	sid 27
• Slutsatser	sid 37
• Avslutning.....	sid 38
• Referenser.....	sid 40

Inledning – uppdraget

Östhammars kommuns Barn- och utbildningsnämnd arbetar för närvarande med *planeringen av en framtida skolstruktur för elever inom Östhammars upptagningsområde*. En framtida skolstruktur som innebär att titta framåt på flera års sikt – ur barnets/elevens, det pedagogiska, organisatoriska men också det ekonomiska perspektivet. Allt för att skapa de bästa av förutsättningar för en framgångsrik och effektiv skola i Östhammars kommun, för varje barn och elev, varje dag.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 21 april 2015 att en *utredning skall göras* på ett (1) av de tidigare (fyra) framlagda förslagen, nämligen förslaget:

- att Kristinelundskolan blir en F-3 skola (idag F-6),
- att Edsskolan blir en F-3 skola (idag F-6) samt
- att en ny skola (*nya Frösåkersskolan*) skall byggas för årskurserna 4-9 i Östhammar (idag 7-9).

Att genomföra en *utredning* innebär inte ”bara” att samla och läsa in fakta, materiel och intervjuunderlag från olika personer, utan också att lägga ett begripligt pussel av de spridda pusselbitar vi har – att sammanställa och göra greppbart, för kloka långsiktigt hållbara beslut i Östhammar – för barn och elever. Framför allt handlar en utredning om att se vad detta pussel visar och berättar om framtida insatser och utfall, för en framgångsrik skola och utbildning – för varje barn och elev, varje dag – i Östhammars kommun.

I dess förlängning ser vi att denna utrednings kommande beslut och arbetsinsatser kommer att ge Östhammar en än mer framgångsrik skola, för dess elever, vårdnadshavare och medarbetare. Med ständigt förbättrade resultat och ökad nöjdhet på alla nivåer i organisationen. Allt i ett utvecklande arbete – tillsammans.

Utredningen ska enligt uppdraget innehålla en *konsekvensanalys* och ha ett tydligt *barnperspektiv*. Utredningen ska dessutom innehålla följande delar:

- *pedagogiska* aspekter
- *organisatoriska* aspekter
- *ekonomiska* aspekter

Utredningen har tittat på dessa ovanstående perspektiv och aspekter utifrån det framtagna förslaget om en tänkt framtida skolstruktur. Vi har valt att visa på både styrkor/möjligheter och svagheter/hot för de olika perspektiven och aspekterna, samt kommenterat desamma.

Att inta ett *barnperspektiv* innebär för oss att vi särskilt belyser barnets eget perspektiv, hur barnet kan komma att beröras av och utvecklas i det framlagda förslaget. FNs konvention om barnets rättigheter är *en* del att beakta, inte minst artikel 3 ”Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.”¹

Med *pedagogiska aspekter* menar vi bl a möjligheter för olika undervisningsmetoder och barns sätt att lära, att skapa ett mer tillgängligt lärande för eleverna med en inkluderande

¹ Unicef Barnkonventionen, unicef.se/barnkonventionen

undervisning, där alla elevers lärande optimeras. Vi tittar också på rapporter och pedagogiska resultat från Skolverket, Skolinspektionen och Östhammars kommuns utbildningsförvaltning.

Med *organisatoriska aspekter* menar vi bl a möjligheter att ha tillgång till olika och specifika lärmiljöer och arbetsmiljöer, att ha möjlighet till olika och flexibla organiseringar av medarbetare, arbetslag och ämneslag samt elever och elevgrupper, för att skapa en framgångsrik och effektiv skola.

Med *ekonomiska aspekter* menar vi att i grova drag titta på hur de ekonomiska genomslagen skulle kunna se ut enligt det framlagda förslaget, på kort och på lång sikt samt kring dess flexibilitet och möjlighet till kontroll och styrning.

Rapporten är till sin karaktär mer generell än specifik, då arbetet med detaljer och specifikationer behöver tas fram internt först efter fattade beslut och inriktningar, t ex för kommande om- och nybyggnationer. Helhet, struktur och långsiktig hållbarhet har varit viktiga utgångspunkter i vårt arbete. Allt kopplat till de interna underlag från Östhammar som vi tagit del av samt till nationell skolforskning och beprövade erfarenheter från kommuner, skolchefer, skolledare och lärare runt om i Sverige.

Vi, HRM Affärsutveckling AB, tackar Östhammars kommun för förtroendet och det är med stort intresse och ödmjukhet som vi närmat oss och genomfört utredningsuppdraget. Vi vet att det självklart inte bara finns *ett* svar och *en* sanning i en utredning, utan denna rapport ska visa de bilder och konsekvenser *vi* sett och har analyserat. Vi är också medvetna om att det framlagda förslaget fortfarande är en relativt grov skiss, som efter fortsatta beslut behöver specificeras mer i detalj, för att kunna realiseras på ett långsiktigt hållbart sätt – för barnens/elevernas bästa.

Sammanfattningsvis ska utredningen, på det framlagda förslaget, innehålla en *konsekvensanalys* och ha ett tydligt *barnperspektiv* samt titta på aspekterna pedagogik, organisation och ekonomi. Detta på *ett* (1) av de tidigare framlagda förslagen:

- att Kristinelundsskolan (idag F-6) blir en F-3 skola,
- att Edsskolan (idag F-6) blir en F-3 skola samt
- att en *ny skola* (nya Frösåkersskolan) skall byggas för åk 4-9 i Östhammar (idag 7-9).

Rapportens struktur

Utredningsarbetet är ett direkt uppdrag från Barn- och utbildningsnämnden i Östhammar och rapporten är i första hand skriven för Barn- och utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningens tjänstemän, men kan givetvis läsas för alla intresserade. Vår ambition har varit att rapporten ska vara lätt att läsa och förstå och det ska gå utmärkt att hoppa mellan rapportens olika rubriceringar.

Utredningsrapporten ger inledningsvis viss bakgrundsinformation (vad, varför, hur) för att skapa förförståelse för läsaren. Därefter tittar vi in på respektive berörd skola utifrån nuläget 2015 och ett antal perspektiv, aspekter och konsekvensanalyser ur olika synvinklar. Avslutningsvis dras ett antal slutsatser, utifrån det givna utredningsuppdraget.

Rapporten är tänkt att sedan ligga till grund för Barn- och utbildningsnämndens kommande långsiktiga beslut och arbete, på det framlagda förslaget.²

Använd metod

Vår arbetsmodell för utredningar vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och bygger på arbetspsykolog och universitetslärare Jan-Axel Kyléns s.k. 7-stegsmodell. En modell för effektiva och framgångsrika utredningar, som i korta drag delas in i nedanstående moment:

- Uppdrag
 1. Bakgrund – för att klargöra fokus i utredningen
 2. Inriktning – för att styra upp arbetet
- Råjobb
 3. Detaljplanering – för att hitta rätt
 4. Insamling – för att spegla verkligheten
 5. Sammanställning – för att få överblick
- Resultat
 6. Analys och konsekvensbeskrivning – för att tolka och förstå
 7. Slutsats – för att få fram beslut
- Avslut
 - För att knyta säcken

Under utredningsarbetet har vi följt respektive steg, som mer i detalj ser ut som:

1. Uppdrag

Steg 1 ”uppdrag” består av *bakgrund* och *inriktning* och i detta första steg har vi fått fram och tydliggjort förutsättningarna och preciserat det som är själva anledningen till utredningen. Här har identifierats och avgränsats det som ska utredas. *Bakgrunden* har längre fram i arbetet följts upp i *slutsatserna*.

2. Råjobb

I det s.k. råjobbet har *detaljplaneringen* av arbetet skett. *Insamling* av data och information för det vidare arbetet med att analysera och *sammanställa* har gjorts. Östhammars kommun har på olika sätt bidragit med materiel som synpunkter från medborgardialogmöten/kvalitetsdialoger, budgetfördelningsmodell, prognoser över barn- och elevantal, internhyror och kostnader per skolenhet, medarbetarnas SWOT-analyser mm. Vi har också tagit del av olika underlag från Skolverket och Skolinspektionen samt andra kommuner i landet som genomfört liknande utredningar (skolstrukturarbeten).

Där *intervjuer och samtal* genomförts har dessa haft flera syften:

- Att få en aktuell bild av den *upplevda* organisationen och det förslag (Kristinelundskolan åk F-3, Edsskolan åk F-3, ny skola åk 4-9) som lagts fram.
- Att höra ledningens och medarbetares *syn på* det framlagda förslaget. Detta har också skett i de genomförda SWOT-analyserna³ på varje skola. Föräldrar har gett sin syn på förslaget i de s.k. Dialogturnéerna.⁴

² Dokument Barn- och Utbildningsnämnden, BUN20141113P.docx

³ SWOT = Strength, Weakness, Opportunity, Threat, en analysmodell för att väga svagheter och styrkor

- Att skapa en tidig förankring och kommunikation av hela den eventuellt kommande förändringsprocessen hos organisationens intressenter.

Råjobbet ska ge en god överblick inför det kommande konsekvensanalysarbetet.

3. Resultat

Resultaten av utredningen innehåller analyser (konsekvensanalys) av underlaget. Det är i analysen vi trängt in i materialet och tolkat de data och underlag vi har tagit del av, både förnuftsmässigt och känslomässigt, samtidigt som vi tillför egna kunskaper och erfarenheter.

Huvudfokus har legat på *barnperspektivet* samt de:

- *pedagogiska* aspekterna och konsekvenserna
- *organisatoriska* aspekterna och konsekvenserna
- *ekonomiska* aspekterna och konsekvenserna

Efter analysen har vi gått vidare till det sista steget, *slutsatserna*. Det är här vi prövat om vårt material varit tillräckligt för att genomföra uppdragets uppgifter. Inte minst mot olika ramar, effekter, "omgivningens tidigare input", långsiktig hållbarhet och konsekvenser i förslaget.

4. Avslut

Som avslut på uppdraget har utredningsmaterialet överlämnats till Östhammars kommuns barn- och utbildningsförvaltning *måndagen den 10 augusti 2015*.

Efter avslutat uppdrag sker en gemensam utvärdering av uppdraget i sig samt en diskussion om ett eventuellt kompletterande arbete.

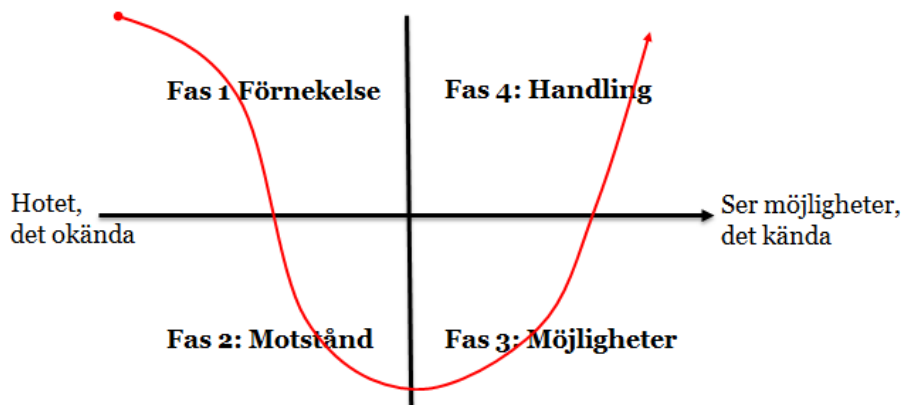
Enligt uppdrag sker *eventuellt* också en presentation på Barn- och utbildningsnämndens sammanträde torsdagen 10 september 2015.

Vi vill här passa på att betona vikten av att det i en eventuellt kommande *förändringsfas* behövs en stor medvetenhet kring förändringsarbetets processer, både på respektive skola, centralt på förvaltningen samt med elever och föräldrar. Detta innebär bland annat att samtliga involverade görs medvetna om och engagerade i de processer, som ryms inom ramen för en långsiktig positiv förändring och förändringsarbete.

Utifrån modellen "förändringens fyra rum" (en teori om förändring, utveckling och stabilitet)⁴ vet vi att människor och organisationer genomgår olika faser olika fort, i ett förändringsarbete. Medvetenheten om detta, samt kompetensen att agera sunt och klokt, kommer att påverka Östhammars kommande förändringsarbete, utifrån de beslut som fattas.

⁴ Gällde den första versionen av förslaget, där nedläggningar fanns med. Ej aktuellt i detta förslag.

⁵ Förändringsmodellen Förändringens fyra rum, www.forandringensfyra.rum.se

Hur förändringar ter sig för människor, Förändringens fyra rum

Rapportens insamlade data

För att skapa oss en bild av de berörda skolorna har vi tagit del av en mängd underlag. Detta har varit allt från aktuella brukarundersökningar (bl a Skolinspektionens skolenkäter), medarbetarenkäter och kvalitetsdialoger (med 45 inkomna synpunkter) till Skolinspektionsrapporter och olika data och statistik från Skolverket och från Barn- och utbildningsförvaltningen.

Utöver detta har vi haft kontakter och fört dialog med ett antal nyckelpersoner på förvaltningen och på de tre aktuella skolorna, men också med erfarna skolchefer och skolledare som genomfört motsvarande uppdrag runt om i landet.

Vi har också läst och tagit del av andra liknande arbeten och utredningsrapporter som gjorts i svenska kommuner de senaste åren.

Avslutningsvis har vi gått igenom Östhammars vision och fullmäktiges mål där vi bl a kan läsa att det "finns en djup förståelse för samhällets olika viljor och vi arbetar tillsammans för att hitta goda lösningar på uppkomna problem. All utveckling i Östhammars kommun sker utifrån lokala perspektiv med hänsyn tagen till helheten. Det goda samspelet mellan helhet och mångfald bildar grunden för god ekonomisk hushållning i Östhammars kommun."

Sammanfattning utredningsrapporten

Att som förslaget anger omstrukturera tre skolor påverkar inte bara de enskilda skolorna – Edsskolan, Kristinelundskolan och Frösåkersskolan – utan också övriga skolor och förskolor i Östhammar, på kort och på lång sikt. Barn, familjer och personal berörs på olika sätt, när Edsskolan och Kristinelundskolan föreslås bli F-3 skolor, från att idag vara F-6 skolor och Frösåkersskolan som föreslås byggas om och spänna över åk 4-9 från dagens åk 7-9. Även pedagogiken, ekonomin och organiseringen på skolorna och förvaltningen centralt kommer att bli föremål för analys, bearbetning och uppföljning över tid.

En mycket viktig faktor är att möta upp eventuell oro och osäkerhet, från ex v barn och föräldrar, i tät dialog och kommunikation. Det skapar förtroende och tillit vilket ger framgång.

Edsskolan och Kristinelundskolan "skalas ner" till att arbeta med de yngsta åren åk F-3, vilket vi ser kan fungera väl om förarbete, planering och kommunikation fungerar tillfredställande. Fokus läggs på dessa yngre åldrar och kompetensen kan stärkas och höjas. Fritidshemmen får nya möjligheter.

För *Frösåkersskolan* innebär förslaget en större utmaning, inte bara i att fler och yngre elever kommer att finnas på plats än idag, utan också i att en nybyggnation är föreslagen. En byggnation som kommer att flerdubbla antalet elever och personal. Även här menar vi att avgörande faktorer för framgång är ett gediget förarbete med analyser, ett medskapande arbete samt en mycket god kommunikation internt på skolan och förvaltningen samt med föräldrarna.

Vi ser förslaget som fullt rimligt att bygga en ny Frösåkersskola och genomförs arbetet klokt, med byggnationen och en ny skola internt, så kan Frösåkersskolan inom några år komma att ha höjt nivån på elevernas utbildning, kunskapsresultat och nöjdhet. Inte minst den nya möjligheten för eleverna från åk 4 att ha tillgång till ämneslärare kommer att påverka deras kunskapsresultat i positiv riktning.

Ledord i detta kommande arbete är:

- kommunikation, kommunikation, kommunikation
- medskapande
- långsiktig hållbarhet
- god controlling på resurser
- att ting tar tid

Till sist vill vi trycka på att forskning visar att elevernas framgångar och goda kunskapsresultat påverkas av lärarna, skolledarna, deras kompetens och täta samverkan med varandra och med elever och vårdnadshavare. Bedriver man därtill ett systematiskt kvalitetsarbete och har ändamålsenliga lokaler så uppfyller man syftet med utbildningen.⁶

De tre skolorna i Östhammars tätort

Edsskolan, Kristinelundskolan och Frösåkersskolan är de tre skolor som är berörda i utredningen. I förslaget ingår att:

- att Edsskolan blir en F-3 skola (idag F-6),
- att Kristinelundskolan blir en F-3 skola (idag F-6) samt
- att en ny skola (*nya* Frösåkersskolan) byggs för årskurserna 4-9 i Östhammars tätort (idag 7-9).

Förslaget berör, på olika sätt, i dagsläget ca 660 elever och ca 90 medarbetare. Lokalerna på Edsskolan och Kristinelund blir troligen orörda till en början, medan Frösåkersskolan byggs om till en ny flexibel skola med utrymme för upp till 650 elever på sikt.

Edsskolans elevantal förändras från dagens 285 till 160 och personalgruppen minskas i motsvarande grad.

⁶ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/Framgang-i-undervisningen/

För *Kristinelundskolan* gäller en liknande minskning av elever, från dagens 155 till 90 och personalgruppen minskas i relation till det.

Nya Frösåkersskolan genomgår den största förändringen och här är *förändringsledning*, *medskapande* och *kommunikation* avgörande för framgång och effektivitet. Förutom att årskursspannet vidgas från 7-9 till 4-9, beräknas elevantalet öka från dagens 230 till 440 det första året. Därtill har vi en pågående/avslutande byggnation och en delvis ny personalgrupp. Detta kräver god planering, framförhållning och klokskap från ledningens sida.

Överblickskarta på de tre skolorna (Eniro)

Edsskolan

Utifrån det vi läst, sett och hört presenterar vi här under en *nulägesbild av Edsskolan*. Vi lämnar också vår *konsekvensanalys på det framlagda förslaget* för Edsskolan, med barnperspektivet med oss.

Förslaget är att Edsskolan struktureras om från att idag vara en F-6 skola till att bli en F-3 skola.

De rubriker vi presenterar för *Edsskolan* är:

- Allmänt om Edsskolan
- Pedagogiska resultat
- Brukarundersökningar (elever, föräldrar)
- Medarbetarenkäter
- Organisation
- Ekonomi
- Framlagt förslag
- Konsekvensanalys på förslaget
- Slutsatser

Allmänt om Edsskolan

Edsskolan ligger i Östhammars tätort och är idag en F-6 skola med cirka 285 elever varav 32 elever i förskoleklass (våren 2015). Skolan har fritidshem.

Skolan har två paralleller med mellan 18-24 elever per klass (1-6).

Man har (läsåret 2014/2015) en lärartäthet på 15 elever per lärare (heltidstjänst), vilket är högre än kommunen i stort (11,3) samt för riket (12,1).⁷

Lokalmässigt är Edsskolan den skola av de tre utredda där man är mest trångbodd (11,9 kvm/elev).

Man använder sig ofta av utemiljön runt skolan. Musik och bild är ämnen man satsar på, bl a genom vårkonsserter, sångsamlingar och gemensamma bildprojekt.

På skolan finns en kompisgrupp där personal från skolan och fritidshemmet ingår samt elever från klasserna 3-6.

Edsskolan

Pedagogiska resultat

Skolans huvuduppdrag är att låta alla barn och elever inhämta och utveckla kunskaper och värden samt att främja deras utveckling och lärande.⁸ Det framlagda förslaget har detta att förhålla sig till.

⁷ Skolblad Edsskolan Skolverket

Här under tittar vi på några aktuella ”pedagogiska delar” för Edsskolan.

Nationella prov

Nationella prov, s.k. ämnesprov, ges i grundskolans årskurs 3, 6 och 9.

Här har vi helt översiktligt tittat på de nationella proven från läsåret 2013/2014, för åk 3 och åk 6.

Edsskolans elever åk 3 presterade då bättre på samtliga moment i matematik och svenska jämfört med riket i stort.

Ämne	Delprov	Totalt i urvalet		Totalt riket
		Antal elever	Andel (%) som nått krävnivån av samtl. elever	Andel (%) som nått krävnivån av samtl. elever
Matematik	Muntlig kommunikation	42	97,6	93,8
Matematik	Överslagsräkning, huvudräkning	42	88,1	88,0
Matematik	Mönster i talföljder, geometriska mönster	42	100,0	94,1
Matematik	Positionssystemet, enkla problem	42	100,0	93,1
Matematik	Mätning längd, proportionella samband	42	83,3	71,6
Matematik	Symmetri, skriftliga räknemetoder	42	92,9	82,0
Matematik	Huvudräkning, förståelse för räknesätten	42	100,0	91,0
Svenska	Tala: muntlig uppgift	42	100,0	97,9
Svenska	Läsa: berättande text	42	100,0	94,4
Svenska	Läsa: faktatext	42	100,0	91,8
Svenska	Läsa: enskild högläsning	42	100,0	94,4
Svenska	Läsa: enskilt textsamtal	42	100,0	97,5
Svenska	Skriva: berättande text	42	97,6	90,3
Svenska	Skriva: stavning och interpunktion	42	97,6	89,7
Svenska	Skriva: faktatext	42	100,0	86,2

Data över Edsskolans nationella prov åk 3 2014, från Skolverkets databas SIRIS

Även Edsskolans elever i åk 6 presterade bättre i samtliga ämnen (matematik, svenska, engelska och NO) förutom i SO (Religionskunskap), jämfört med riket i stort.

Eleverna (2014) gör således goda pedagogiska resultat.⁹

Skolinspektionen

Skolinspektionen är en statlig myndighet som bl a granskar skolor och har tillsynsansvar för skola, vuxenutbildning, fritidshem, förskola och annan pedagogisk verksamhet. Målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Vi har valt att titta på några enkäter (”Skolenkäten”) som Skolinspektionen genomfört på Edsskolan 2015 (elever, vårdnadshavare, personal). De sammanfattas här under.¹⁰

Kundnöjdhet (brukarundersökningar)

⁸ Skollagen, www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/

⁹ Skolverket SIRIS, siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:59:0::NO::

¹⁰ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/

Det vi kallar kunder/brukare inom skolan är eleverna och föräldrarna (vårdnadshavarna). Utöver att i vardagen föra dialog med både elever och föräldrar genomförs s.k. brukarundersökningar kontinuerligt, av kommunens huvudman och av statens Skolinspektion. I dessa ges föräldrar och elever möjlighet att värdera och tycka till om skolan ur flera aspekter.

Vi har valt att titta på några enkäter som Skolinspektionen genomförde 2015 på Edsskolan (elever, vårdnadshavare samt personal). Skolenkäten genomförs med alla skolor i landet under en tvåårsperiod. Enkäten är ett viktigt underlag i Skolinspektionens arbete med att granska landets skolor.

Vi sammanfattar här under kort respektive enkät som genomfördes 2015.

För *Vårdnadshavare Förskoleklass* (7 st. respondenter) ser vi att samtliga ställda frågor ger lägre resultat än Östhammars kommun och i riket. Detta kan visa på flera utvecklingsmöjligheter för förskoleklassen på Edsskolan framöver, men också i kommunen i stort.

För *Vårdnadshavare Grundskolan* (62 st. respondenter) ser vi att föräldrarna på i stort sett samtliga frågor är mer nöjda än Östhammars kommun i stort och även jämfört med de som deltog i landet. Kring Elevhälsan går svaren i annan riktning.

I enkäten *Elever Grundskolan åk 5* (36 st. respondenter, 80 %) svarar man mer positivt än Östhammars kommun och riket på samtliga frågor. Kring Elevhälsan kan vi se att svaret ligger mer i linje med Östhammar och riket.

I enkäten *Pedagogisk personal* (13 av 19 st. respondenter, 68 %) kan vi se att majoriteten av frågorna besvaras mer positivt än i Östhammars kommun och riket. När det gäller *bedömning och betygsättning* samt *rutiner* finns förbättringsområden att göra.

Vi drar slutsatsen att både elever och föräldrar i åk 5 samt personalen (våren 2015) är nöjda med Edsskolan och den verksamhet som bedrivs där. Det finns också utmaningar inom områden som Förskoleklassen, Elevhälsan, bedömning och betygsättning samt kring rutiner.

SALSA

”SALSA står för Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser och presenterar skolors resultat (åk 9) efter att viss hänsyn tagits till elevsammansättningen. SALSA ger en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat, än enbart genom att publicera faktiska betygsresultat.” SALSA är en modell som jämför skolors betygsresultat och räknas fram genom att de faktiska betygsresultaten sätts i relation till ett antal bakgrundsfaktorer, som föräldrarnas utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor samt andelen nyinvandrade elever.

För Edsskolans del är SALSA inte aktuellt då det är en F-6 skola.

Organisation

Edsskolan har idag två paralleller med mellan 18-24 elever per klass. Lärartätheten i Sverige var hösten 2014 12,1 elever per lärare (heltidstjänst) och på Edsskolan var lärartätheten 15 elever/lärare.

Skolan leds av rektor, som från hösten 2015 också ansvarar för en annan skola (Snesslinge). Förutom pedagogisk personal finns också ett antal övriga *deltidstjänster* arbetar på skolan (administratör, vaktmästare, studie-/yrkesvägledare och Elevhälsopersonal).

På Edsskolan har man organiserat sig i arbetslag per skolform, d.v.s. förskoleklassen, lågstadiet, mellanstadiet och fritids för sig.

Ekonomi

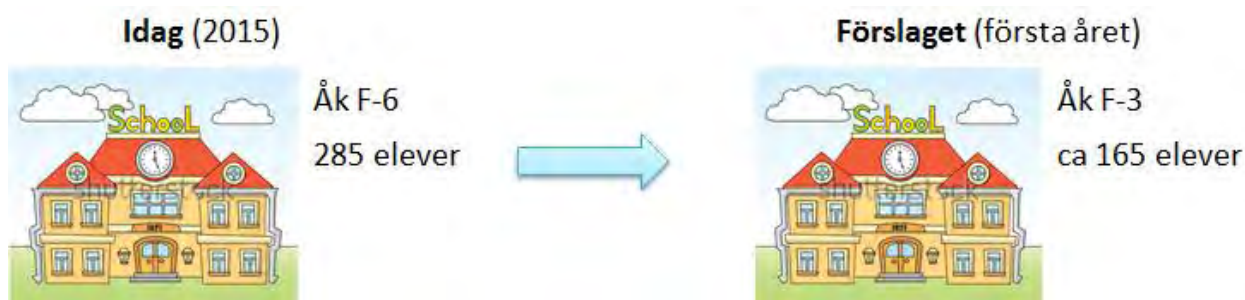
Under åren 2013-2015 har Edsskolan omsatt ca 13-15 Mkr och har också hållit sin budget väl under dessa år. Omsättningen är fördelad på skolan (65 %) och fritids (35 %).

En skolas avgjort största kostnad ligger i personal och lokal. På Edsskolan är lärartätheten relativt hög, vilket ökar kostnaderna, å andra sidan bor man trångt vilket gör att lokalhyran är relativt låg.

Framlagt förslag

Det förslag som utredningen tittat på handlar om att Edsskolan går från att vara en F-6 skola till att bli en F-3 skola.

Det innebär, utan att andra förändringar görs, att Edsskolan minskar antalet elever och personal samt behåller lokalerna som de är.

Konsekvensanalys Edsskolan: från en F-6 skola till en F-3 skola

Här under har vi lyft fram de perspektiv och aspekter som utredningen ska titta på, i ett nytt läge för Edsskolan F-3. Vi har valt att i analysen titta på styrkor/möjligheter, svagheter/hot samt lämnat våra egna kommentarer. Konsekvensanalyserna bygger på referenser från andra liknande arbeten och utredningsrapporter som gjorts i svenska kommuner de senaste åren, från Skolinspektionen och Skolverket, lokala SWOT-analyser av medarbetare på skolorna, dialogseminarier med vårdnadshavare, från samtal med erfarna skolchefer, skolledare och lärare samt våra egna erfarenheter.

Barnperspektivet	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskat elevantal	Ökade möjligheter till fokus på individen. Ökad trygghet. Färre konflikter. Den lilla skolans	Att vara "annorlunda" kan vara svårare i en liten skola med få elever. Mindre "spännvidd" med faddersystemen	En möjlig positiv väg framöver i tid är att låta förskolebarn finnas i Edsskolans lokaler. Att flera åldrar umgås och samverkar kan

	fördelar. Fler och större ytor, bl a kan fritids få egna utrymmen. Ökade möjligheter att ta emot elever, t ex från Snesslinge.	(F-3). Färre personella resurser. Färre specialresurser.	generera positiva resultat och nöjdhet för alla parter. Röda tråden. Personalen och dess kompetens är här avgörande. Om inga särskilda insatser görs eller händelser sker, ser vi ett scenario att Edsskolan som en F-3 skola kommer att ha ca 145-155 elever under överskådlig tid.
Minskat åldersspann (från åk F-6 till F-3)	Stärka och höja förskoleklassens roll och kompetens. Ökad trygghet med barn i samma åldersspann. Fokusera på de yngre barnens baskunskaper som t ex läsning. Utöka samarbetet med Frösåkersskolan (4-9). <i>Eleverna i åk 4-6 behöver i ett nytt läge (när de går på Frösåkersskolan) inte bege sig iväg till Frösåkersskolan för att ha en del lektioner.</i>	Minskade möjligheter att se upp till och lära av äldre elever. Ett tidigare skolbyte för eleverna (åk 4) kan oroa.	
Skolvägen	För barnen i åk 4-6 blir det en kort väg att ta sig till Frösåkersskolan, jämfört med tidigare Edsskolan.		Viktigt att i åk 3 förbereda att ta sig till annan skola i åk 4.

Skolbussar	Som vi ser det, ingen förändring jämfört med idag.	Som vi ser det, ingen förändring jämfört med idag.	
Pedagogisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskad personalstyrka och färre pedagoger Pedagoger enbart för åk F-3	Möjlighet att skapa en liten, effektiv och stabil personalgrupp. Fortsatt arbete med två paralleller ger goda samarbetsförutsättningar och utnyttjande av kompetenser för eleverna F-3. Specialisering mot F-3 för skola och fritids. Mer lokalutrymme att använda och få det mindre "trångbott" än idag.	Sårbart med färre anställda. Mindre flexibelt med resurser. Färre specialkompetenser på plats. Svårrekryterat till en mindre skola. Svårare att arbeta effektivt med ett kollegialt lärande och kunskaps-/kompetensdelning på en liten skola.	Genom att över tid attrahera fler F-3 elever kan personalstyrkan och kompetensen för elever i F-3 utökas. Att eventuellt också låta förskolebarn ta plats i Edsskolan kan man stärka den röda tråden Förskolan-åk 3, vilket kan ge goda pedagogiska och sociala effekter för barnen på Edsskolan.
Organisatorisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Organisering F-3	En "specialisering" kan ske för dessa yngre år (F-3). Med färre pedagoger blir planering och samarbete enklare. Sammanföra arbetslag med lärare och fritidspedagoger, d.v.s.	Den röda tråden (F-6/F-9) blir mindre.	All form av dialog och samarbete mellan medarbetare på skolan kräver att ledningen arbetar med grupper gemenskap och utveckling. En idé för

	integrera kompetenserna F-3/fritids.		framtiden kan vara att låta Edsskolan och nya Frösåkersskolan bilda <i>en</i> skolenhet, med olika byggnader och med en skolledning. En inte helt ovanlig lösning i Sverige (åk F-9).
Lokaliteter	Den nya skollagen ställer krav på de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Detta ges nu inte minst eleverna i åk 4-6, som kommer att gå på <i>nya</i> Frösåkersskolan. Om lokalytorna behålls ges både elever, lärare, skola och fritids bättre rumsliga förhållanden. Möjlighet att rusta upp och renovera för åldrarna F-3, för fritids samt arbetslagens och lärarnas arbetsrum. Mindre elevgrupper i matsalen ger en lugnare och mindre stressig miljö.	Kostnaderna för överkapacitet av lokaler åter upp eventuella ekonomiska överskott eller balanser. Att bygga/rusta upp fritidslokaler kräver investeringar.	Underkapacitet idag, eventuell överkapacitet framöver? För att klara ekonomin kan man behöva ställa av lokaler och/eller låta andra verksamheter utnyttja dessa
Ekonomisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskat elevantal Färre antal anställda Samma lokaler och	En mindre skolas budget och ekonomi är enklare att hantera.	Med en mindre ekonomi och skola kan möjligheterna att vara flexibel med	Genom olika samarbeten mellan skolorna i Östhammars tätort

byggnader som tidigare	Snabbare beslutsgångar.	budget/ekonomi minskas. Beslutsgångarna kan "fastna" hos för få/samma personer. Kan bli svårare att ha tillgång till olika resurser, t ex en del lärarkategorier, utrustning och, materiel. Ombyggnationer kan komma att behöva göras, vilket kräver ekonomi/investeringar.	kan man lösa uppkomna utmaningar och återkommande aktiviteter, t ex Edsskolan och Frösåkersskolan. I ett scenario att 80 st. 4-6-elever kommer att gå på annan skola krymper den ekonomiska tilldelningen med ca 3 700 tkr/år (beräknat på en tilldelning om 46 tkr/elev/år). Detta måste hanteras personal- och lokalmässigt, men också organisatoriskt.
Mat/matsal	Lugnare matsalsmiljö.		

Slutsatser Edsskolan

Utifrån beaktandet av *barnens perspektiv* samt aspekterna *pedagogik, organisation* och *ekonomi* är vår *slutsats* kring det framlagda förslaget att det är fullt möjligt att genomföra.

Att omstrukturera Edsskolan till en F-3 skola lär ur *barnens perspektiv* inte påverka deras kunskapsresultat eller trygghet i negativ riktning. Vi vet att en elevs och en skolas resultat i första hand beror på läraren och skolledningen samt deras goda samverkan. De delar som påverkas och som behöver bearbetas är att fokusera på en F-3 skola, en minskad budget, en minskad elev- och personalstyrka samt befintliga lokaler på skolan. Kring lokaler kan man tänka på flera sätt, allt ifrån att samverka mer med ex v Frösåkersskolan till att ställa av lokaler eller tänka helt nytt kring lokalanvändandet.

En annan del att arbeta vidare med är att lägga fokus på att höja kompetens och nivå på förskoleklassen, dess utveckling och koppling till åk 1.

Till sist vill vi trycka på att forskning visar att elevernas framgångar och goda kunskapsresultat påverkas av lärarna, skolledarna, deras kompetens och täta samverkan med varandra och med

elever och vårdnadshavare. Bedriver man dessutom ett systematiskt kvalitetsarbete och har ändamålsenliga lokaler så uppfyller man syftet med en god utbildning.¹¹

Med detta sagt vill vi visa på att det är *hur* Edsskolan framöver väljer att hantera och organisera "insidan" på skolan som framöver avgör elevernas nöjdhet och kunskapsresultat. Allt med lärarna, skolledarna, huvudmannen, elever och föräldrar i samverkan. Ett av de viktigaste ledorden är *kommunikation* – med varandra, med elever och föräldrar – i förändringsprocesserna.¹²

Kristinelundskolan

Utifrån det vi läst, sett och hört presenterar vi här under en *nulägesbild av Kristinelundskolan*. Vi lämnar också vår *konsekvensanalys på det framlagda förslaget* för Kristinelundskolan, med barnperspektivet med oss.

Förslaget är att Kristinelundskolan struktureras om från att idag vara en F-6 skola till att bli en F-3 skola.

De rubriker vi presenterar för *Kristinelundskolan* är:

- Allmänt om Kristinelundskolan
- Pedagogiska resultat
- Brukarundersökningar (elever, föräldrar)
- Medarbetarenkäter
- Organisation
- Ekonomi
- Framlagt förslag
- Konsekvensanalys på förslaget
- Slutsatser

Allmänt om Kristinelundskolan

Kristinelundskolan ligger i Östhammars tätort och är idag en F-6 skola med 152 elever varav 18 elever i förskoleklass (våren 2015).

Skolan är enparallellig med mellan 21-25 elever per klass (åk 1-6) och man har fritidshem.

Man har (läsåret 2014/2015) en lärartäthet på 14,3 elever per lärare (heltidstjänst), vilket är högre än kommunen i stort (11,3) samt för riket (12,1).¹³

Lokalmässigt har Kristinelundskolan större utrymmen än Edsskolan, men mindre än Frösåkersskolan (27,4 kvm/elev). Lokalmässigt motsvarar det för Kristinelundskolan ett genomsnittsvärde, som Skolverket presenterade 2010 (18 kvm/elev).

¹¹ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/Framgang-i-undervisningen/

¹² Skolverket, www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D809

¹³ Skolblad Kristinelundskolan Skolverket

Kristinelundskolan ligger i ett naturområde intill skog, öppna ytor och med gångavstånd till centrum. Utomhusmiljön ger eleverna en rik variation av möjligheter till lek och undervisning.

Närheten till simhall, ishall, bibliotek och kommunikationer ger goda möjligheter till aktiviteter utanför skolan.

Kristinelundskolan

Pedagogiska resultat

Skolans huvuduppdrag är att låta alla barn och elever inhämta och utveckla kunskaper och värden samt att främja deras utveckling och lärande.¹⁴

Här under tittar vi på några aktuella ”pedagogiska delar” för Kristinelundskolan.

Nationella prov

Nationella prov, s.k. ämnesprov, ges i grundskolans årskurs 3, 6 och 9.

Här har vi helt översiktligt tittat på de nationella proven från läsåret 2013/2014, för åk 3 och åk 6.¹⁵

Kristinelundskolans elever åk 3 presterade då bättre på i stort sett samtliga moment i matematik och svenska jämfört med riket i stort.

¹⁴ Skollagen, www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/

¹⁵ Skolverket, www.skolverket.se/bedomning/nationella-prov

Ämne	Delprov	Totalt i urvalet		Totalt riket
		Antal elever	Andel (%) som nått krävnivån av samtl. elever	Andel (%) som nått krävnivån av samtl. elever
Matematik	Muntlig kommunikation	24	95,8	93,8
Matematik	Överslagsräkning, huvudräkning	24	91,7	88,0
Matematik	Mönster i talföljder, geometriska mönster	24	95,8	94,1
Matematik	Positionssystemet, enkla problem	24	95,8	93,1
Matematik	Mätning längd, proportionella samband	24	75,0	71,6
Matematik	Symmetri, skriftliga räknemetoder	24	91,7	82,0
Matematik	Huvudräkning, förståelse för räknesätten	24	91,7	91,0
Svenska	Tala: muntlig uppgift	21	95,2	97,9
Svenska	Läsa: berättande text	21	95,2	94,4
Svenska	Läsa: faktatext	21	95,2	91,8
Svenska	Läsa: enskild högläsning	21	95,2	94,4
Svenska	Läsa: enskilt textsamtal	21	95,2	97,5
Svenska	Skriva: berättande text	21	95,2	90,3
Svenska	Skriva: stavning och interpunktion	21	95,2	89,7
Svenska	Skriva: faktatext	21	95,2	86,2

Data över Kristinelundskolans nationella prov åk 3 2014, från Skolverkets databas SIRIS

Eleverna i åk 6 presterade som riket i stort i flera ämnen, men har sämre resultat i ämnena matematik, svenska och engelska, jämfört med riket i stort. Detta är något som behöver analyseras vidare för att skapa ett förbättringsarbete kring.¹⁶

Skolinspektionen

Skolinspektionen är en statlig myndighet som bl a granskar skolor och har tillsynsansvar för skola, vuxenutbildning, fritidshem, förskola och annan pedagogisk verksamhet. Målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Vi har valt att titta på några skolenkäter som Skolinspektionen genomfört på Kristinelundskolan 2015 (elever, vårdnadshavare och personal). De sammanfattas här under.¹⁷

Kundnöjdhet (brukarundersökningar)

Det som vi kallar kunder/brukare inom skolan är eleverna och föräldrarna (vårdnadshavarna). Utöver att i vardagen föra dialog med både elever och föräldrar genomförs s.k. brukarundersökningar kontinuerligt, av kommunens huvudman och av statens Skolinspektion. I dessa ges föräldrar och elever möjlighet att värdera och tycka till om skolan ur flera aspekter.

Vi har valt att titta på några enkäter som Skolinspektionen genomförde 2015 på Kristinelundskolan (elever, vårdnadshavare samt personal). *Skolenkäten* genomförs med alla skolor i landet under en tvåårsperiod. Enkäten är ett viktigt underlag i Skolinspektionens arbete med att granska landets skolor.¹⁸

¹⁶ Skolblad Kristinelundskolan Skolverket, siris.skolverket.se/siris/f?p=101:4:0::NO::

¹⁷ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/

¹⁸ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/

Vi sammanfattar här kort respektive enkät som genomfördes 2015. Jämförelser görs mellan Kristinelundskolan, grundskolorna i Östhammars kommun samt med deltagande skolor i riket.

Enkäten *Vårdnadshavare Förskoleklass* hade endast 4 respondentsvar vilket gör att Skolinspektionen inte redovisar några resultat. Detta för att skydda anonymiteten.

För *Vårdnadshavare Grundskolan* (29 st. respondenter) kan vi se att man bl a arbetar bra med att möta upp eleven där den befinner sig, stimulera. Det finns också ett antal frågor som visar på sämre resultat än kommunen och landet i övrigt. Dessa är:

- grundläggande värden
- studiero
- trygghet
- elevhälsan

Här finns stor potential att analysera och arbeta vidare med för att förbättra elevernas sociala och kunskapsresultat.

I enkäten *Elever i Grundskolan åk 5* (20 st. respondenter, 95 %) svarar eleverna överlag lägre på i stort sett samtliga frågor. Områden som inflytande, trygghet, respekt och studiero ligger betydligt lägre än i Östhammars kommun och jämfört med de skolor som deltog i riket.

I enkäten *Pedagogisk personal* svarade 4 st. (40 %) så resultatet kan vi inte ta del av då de var för få.

Utifrån skolenkäter (via Skolinspektionen samt via kommunen) kan vi se att det finns förbättringsområden på Kristinelundskolan. Att arbeta med studieron och tryggheten är väsentligt och i ett kommande scenario, där de äldre eleverna (4-6) går på annan skola, är detta delar att ta med sig för ledning och övrig personal. Vi hör också av personalen att skolan är attraktiv och lockar till sig föräldrar vilket är gott.

SALSA

”SALSA står för Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser och presenterar skolors resultat (åk 9) efter att viss hänsyn tagits till elevsammansättningen. SALSA ger en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat, än enbart genom att publicera faktiska betygsresultat.” SALSA är en modell som jämför skolors betygsresultat och räknas fram genom att de faktiska betygsresultaten sätts i relation till ett antal bakgrundsfaktorer, som föräldrarnas utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor samt andelen nyinvandrade elever.

För Kristinelundskolans del är SALSA inte aktuellt då det är en F-6 skola.

Organisation

Kristinelundskolan är idag enparallellig med mellan 18-25 elever per klass. Lärartätheten är större än i kommunen och landet.

Skolan leds från hösten 2015 av rektor tillsammans med biträdande rektor, vilka ansvarar för flera skolor (Kristinelund, Gräsö samt Öregrund). Förutom den pedagogiska personalen arbetar också ett antal övriga *deltidstjänster* på skolan (administratör, vaktmästare, studie-/yrkesvägledare och Elevhälsopersonal).

Man är idag organiserade i arbetslag om 1-3, 4-6, fritids samt 6-årsgruppen.

Ekonomi

Under åren 2013-2015 har Kristinelundskolan omsatt mellan 7-8 Mkr och har hållit sin budget. Omsättningen är fördelad på skolan (65 %) och fritids (35 %).

En skolas avgjort största kostnader ligger i personal och lokal. På Kristinelundskolan är lärartätheten relativt hög, vilket ökar kostnaderna, men man lyckas hålla budget år efter år, vilket tyder på god planering och kontroll.

Framlagt förslag

Det förslag som utredningen tittat på handlar om att Kristinelundskolan går från att vara en F-6 skola till att bli en F-3-skola.

Det innebär, utan att andra förändringar görs, att skolan minskar sitt elevantal och sin personal samt behåller lokalerna som de är.

Konsekvensanalys Kristinelundskolan: från en F-6 skola till en F-3 skola

Här under har vi lyft fram de perspektiv och aspekter som utredningen ska titta på, i ett nytt läge för Kristinelundskolan F-3. Vi har valt att titta på styrkor/möjligheter, svagheter/hot samt lämnat våra egna kommentarer. Konsekvensanalyserna bygger på referenser från andra liknande arbeten och utredningsrapporter som gjorts i svenska kommuner de senaste åren, från Skolinspektionen och Skolverket, lokala SWOT-analyser av medarbetare på skolorna, dialogseminarier med vårdnadshavare, från samtal med erfarna skolchefer, skolledare och lärare samt våra egna erfarenheter.

Barnperspektivet	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskat elevantal	Personalen kommer närmare individen/eleven. Ökad trygghet. Färre konflikter. Den lilla skolan. Fler och större ytor, bl a	Dagens bredd av elever minskas. Att vara "annorlunda" kan bli svårare i en liten skola. Snävare fadder-system.	En möjlig positiv väg framöver i tid kan vara att låta förskolebarn finnas på skolan. Att flera åldrar umgås och samverkar kan generera positiva resultat och nöjdhet för alla

	kan fritids få egna lokaler. Ökade möjligheter att ta emot elever från andra skolor. Alla föräldrar kan nu få sitt barn på Kristinelund och skolan kan locka fler elever.	Färre personella resurser för eleverna. Färre specialresurser. I och med ett mindre elevantal kommer skolans varande att ifrågasättas från tid till annan.	parter. Personalen och dess kompetens är här avgörande.
Minskat åldersspann (från åk F-6 till F-3)	Stärka förskoleklassens roll och kompetens. Eleverna i åk 3 får chans att fungera som goda förebilder för de yngsta. Ökad trygghet med barn i snävare åldersspann. Skapa tvåparallelliga arbetslag F-3 för ökade samarbetsförutsättningar. Utöka samarbetet med Edsskolan och Frösåkersskolan (4-9), för ökad flexibilitet och kollegialt lärande. <i>Eleverna i åk 4-6 behöver i ett nytt läge (när de går på Frösåkersskolan) inte bege sig iväg till Frösåkersskolan för att ha en del lektioner.</i>	Minskade möjligheter att se upp till och lära av äldre elever. Oro för en tidigare övergång för eleverna (åk 4), om detta sker oplanerat.	
Skolvägen	Möjlighet att säkra upp skolvägar (gång- och cykelvägar), till framför allt Frösåkersskolan.	Osäkerhet och oro från elever och föräldrar att ta sig till skolan på egen hand (gå, cykla).	Att förbereda i åk 3 inför att ta sig till annan skola i åk 4. Se över skolvägen, övergångar och överfarter (t ex Albrektsgatan) från "Kristinelunds-

			området” till nya Frösåkersskolan.
Skolbussar	Som vi ser det, ingen förändring jämfört med idag.	Som vi ser det, ingen förändring jämfört med idag.	
Pedagogisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskad personalstyrka och färre pedagoger Pedagoger enbart för åk F-3	Specialisering mot F-3 för skola och fritids. Något mer lokalutrymme att använda.	Sårbart med färre anställda. Färre specialkompetenser på plats. Svårrekryterat till liten skola. Kan vara svårare att arbeta med ett brett kollegialt lärande och kunskaps-/kompetensdelning på en liten skola.	Genom att över tid attrahera fler F-3 elever kan personalstyrkan och just den kompetensen utökas. Att eventuellt också låta förskolebarn ta plats i Kristinelundskolan kan man stärka den röda tråden Förskolan-åk 3, vilket kan ge goda pedagogiska och sociala effekter för barnen.
Organisatorisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Organisering F-3	En specialisering kan ske för de yngre åren, t ex för läsning.	Den röda tråden (F-6/F-9) kan urholkas.	All form av dialog och samarbete mellan medarbetare på skolan kräver att ledningen arbetar systematiskt med grupper

			gemenskap och utveckling. Diskussioner behöver föras kring hur/om man ska organisera i paralleller. Fler paralleller ger sämre utrymme.
Lokaliteter	Den nya skollagen ställer krav på de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Detta ges nu inte minst eleverna i åk 4-6, som bl a kommer att gå på <i>nya</i> Frösåkersskolan. Om lokalytorna behålls ges både elever, personal, skola och fritids bättre rumsliga förhållanden. Möjlighet att rusta upp och renovera för åldrarna F-3 samt lärares arbetsrum. Mindre elevgrupper i matsalen ger en lugnare miljö.	Kostnaderna för överkapacitet av lokaler åter upp eventuella ekonomiska överskott. Att bygga/rusta upp fritidslokaler kräver ekonomiska medel. Långsiktig investering.	Underkapacitet idag, eventuell överkapacitet framöver vilket betyder utökade kostnader? För att klara ekonomin kan man behöva ställa av lokaler och/eller låta andra verksamheter utnyttja dessa.
Ekonomisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Minskat elevantal Färre antal anställda	En mindre skolas budget och ekonomi oftast enklare att hantera. Snabbare beslutsgångar.	Med en mindre ekonomi och skola kan möjligheterna att vara flexibel med budget/ekonomi minskas. Beslutgångarna kan	Genom olika samarbeten mellan skolorna i Östhammars tätort kan man lösa uppkomna utmaningar och återkommande

		"fastna" hos för få/samma personer. Kan bli svårare att ha tillgång till olika resurser, ex v en del lärarkategorier, utrustning och, materiel.	aktiviteter. I ett scenario att 65 st. 4-6-elever kommer att gå på annan skola krymper den ekonomiska tilldelningen med knappt 3 000 tkr/år (beräknat på en tilldelning om 46 tkr/elev/år). Detta måste hanteras personal- och lokalmässigt, men också organisatoriskt.
Mat/matsal	Lugnare matsalsmiljö med färre och yngre elever.		

Slutsatser Kristinelundskolan

Utifrån beaktandet av *barnens perspektiv* samt aspekterna *pedagogik, organisation* och *ekonomi* är vår *slutsats* kring det framlagda förslaget att det är fullt möjligt att genomföra.

Att omstrukturera Kristinelundskolan till en F-3 skola lär ur *barnens perspektiv* inte påverka deras kunskapsresultat eller trygghet i negativ riktning. Vi vet att en elevs och en skolas resultat i första hand beror på läraren och skolledningen samt deras goda samverkan. De delar som påverkas och som behöver bearbetas är en minskad elev- och personalstyrka samt lokalerna på skolan. Här kan man tänka på flera olika sätt, t ex kring lokaler att samverka mer med ex v Frösåkersskolan, att ställa av lokaler etc.

En annan del att arbeta vidare med är att Kristinelundskolan lägger fokus på att öka studieron höja inflytandet för elever och föräldrar.

Vi vill åter trycka på att forskning visar att elevernas framgångar och goda kunskapsresultat påverkas av lärarna, skolledarna, deras kompetens och täta samverkan med varandra och med elever och vårdnadshavare. Bedriver man därtill ett systematiskt kvalitetsarbete och har ändamålsenliga lokaler så uppfyller man syftet med en god utbildning.¹⁹

Med detta sagt vill vi visa på att det är *hur* Kristinelundskolan framöver väljer att hantera och organisera "insidan" på skolan som framöver avgör elevernas nöjdhet och kunskapsresultat.

¹⁹ SKL, Sveriges kommuner och Landsting, www.skl.se/skolakulturfritid/skolaforskola/sklssatsningarutvecklaskolan/framgangsrikaskolkommuner.213.html

Med lärarna, skolledarna och huvudmannen i tät samverkan. Ett av de viktigaste ledorden är *kommunikation* – med varandra, med elever och föräldrar – i förändringsprocesserna.

Frösåkersskolan

Utifrån det vi läst, sett och hört presenterar vi här under en *nulägesbild av Frösåkersskolan*. Vi lämnar också vår *konsekvensanalys på det framlagda förslaget* för Frösåkersskolan, med barnperspektivet med oss.

Förslaget är att Frösåkersskolan struktureras om från att idag vara en 7-9 skola till att bli en 4-9 skola med ca 650 elever.

De rubriker vi presenterar för *Frösåkersskolan* är:

- Allmänt om Frösåkersskolan
- Pedagogiska resultat
- Brukarundersökningar (elever, föräldrar)
- Medarbetarenkäter
- Organisation
- Ekonomi
- Framlagt förslag
- Konsekvensanalys på förslaget
- Slutsatser

Allmänt om Frösåkersskolan

Frösåkersskolan ligger i Östhammars tätort och är idag en 7-9 skola med cirka 230 elever, med en övervikt på pojkar (65 %).

Skolan har tre parallellklasser per årskurs, med mellan 23-28 elever per klass och tar idag emot elever från Östhammars- och Öregrundområdet.

Man har (läsåret 2014/2015) en lärartäthet på 10,8 elever per lärare (heltidstjänst), vilket är lägre än kommunen i stort (11,3) samt för riket (12,1).²⁰

Lokalmässigt har Frösåkersskolan (27,4 kvm/elev) betydligt större utrymmen än Edsskolan (11,9 kvm/elev) och Kristinelundskolan (18,7 kvm/elev). Ett genomsnittsvärde i landet, som Skolverket presenterade 2010, låg på 18 kvm/elev.

Fastighet och lokaler är slitna och inte helt ändamålsenliga, vilket pekar på att en nybyggnation behöver analyseras, planeras och genomföras inom en snar framtid.

Frösåkersskolan har idag ca 35 tjänster med lärare, skolledning, assistenter, vaktmästare, och personal från elevhälsan.

Rektor samarbetar med två verksamhetssamordnare som är lärare. Dessa biträder rektor i ledningen av verksamheten. Skolan har i hög grad legitimerade lärare som undervisar i sina ämnen. Lärarna är tillsammans med övrig personal indelade i arbetslag årskursvis.

²⁰ Skolblad Frösåkersskolan Skolverket, siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:4:0::NO::

Frösåkersskolan genomför bl a en extra satsning på läsning och arbetar åldersintegrerat med Elevens val. Organisationen kring barn i behov av särskilt stöd är flexibel och speciallärarna och elevassistenter arbetar både på klass-, grupp- och individnivå.

På elevernas lektionsfria tid har man ett bemannat skolfik och en elevcoach finns tillgänglig för eleverna.

Frösåkersskolan

Pedagogiska resultat

Skolans huvuduppgift är att låta alla barn och elever inhämta och utveckla kunskaper och värden samt främja deras utveckling och lärande.²¹

Här under tittar vi på några aktuella ”pedagogiska delar” för Frösåkersskolan.

Nationella prov

Nationella prov, s.k. ämnesprov, ges i grundskolans årskurs 3, 6 och 9.

Här har vi helt översiktligt tittat på de nationella proven från läsåret 2013/2014, för åk 9.²²

Frösåkersskolans elever åk 9 har här samma värden eller bättre i engelska, matematik och svenska, jämfört med kommun och riket. I NO- och SO-ämnena presterar man sämre än riket.

Värt att notera är att drygt 70,2 % uppnår kunskapskraven i samtliga ämnen, vilket är betydligt lägre jämfört med Östhammars kommun (75,8 %) och riket (77,4 %). Här finns stor förbättringspotential.

²¹ Skollagen, www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/

²² Skolblad Frösåkersskolan Skolverket, siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:59:0::NO::

Antal elever den 15:e oktober läsåret 2014/15	Skolenheten	Kommunen	Riket
- i grundskolan totalt	226	1 878	949 460
- i årskurs 9	69	199	97 699
Nationella prov i årskurs 9 - genomsnittlig betygspoäng för det sammanvägda provbetyget läsåret 2013/14	Skolenheten	Kommunen	Riket
- ämnesprovet i engelska	15,2	15,0	15,0
- ämnesprovet i matematik	11,4	10,8	11,4
- ämnesprovet i svenska	13,6	13,3	13,6
- ämnesprovet i svenska som andraspråk	..	..	9,4
- ämnesprovet i naturorienterande ämne, biologi	11,6		12,5
- ämnesprovet i samhällsorienterande ämne, historia	10,9		12,4
Slutbetyg i årskurs 9 våren 2014	Skolenheten	Kommunen	Riket
- andel (%) elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	70,2	75,8	77,4
- andel (%) elever som är behöriga till yrkesprogram	89,3	90,4	86,9
- andel (%) elever som är behöriga till högskoleförberedande program	88,1	89,9	85,9
- genomsnittligt meritvärde	204,6	208,6	214,8
Andel (%) elever i årskurs 9 med lika slutbetyg och provbetyg läsåret 2013/14	Skolenheten	Kommunen	Riket
- i ämnet engelska	72,5	70,5	73,5
- i ämnet matematik	87,5	72,3	67,0
- i ämnet svenska	64,1	64,0	65,8

Data över Frösåkersskolans nationella prov åk 9 2014, från Skolverkets databas SIRIS

Skolinspektionen

Skolinspektionen är en statlig myndighet som bl a granskar skolor och har tillsynsansvar för skola, vuxenutbildning, fritidshem, förskola och annan pedagogisk verksamhet. Målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Kundnöjdhet (brukarundersökningar)

Det som vi kallar kunder/brukare inom skolan är eleverna och föräldrarna (vårdnadshavarna). Utöver att i vardagen föra dialog med både elever och föräldrar genomförs s.k. brukarundersökningar kontinuerligt, av kommunens huvudman och av statens Skolinspektion. I dessa ges föräldrar och elever möjlighet att värdera och tycka till om "skolan" ur flera aspekter.

Vi har valt att titta på några enkäter som Skolinspektionen genomförde 2015 på Frösåkersskolan (elever, vårdnadshavare samt personal). Skolenkäten genomförs med alla skolor i landet under en tvåårsperiod. Enkäten är ett viktigt underlag i Skolinspektionens arbete med att granska landets skolor.²³

Vi sammanfattar här helt kort respektive enkät som genomfördes 2015. Jämförelser görs mellan Frösåkersskolan, grundskolorna i Östhammars kommun samt med deltagande skolor i riket.

För Vårdnadshavare Grundskolan (61 st. respondenter) kan vi se att på samtliga frågor är vårdnadshavarna mindre positiva än i kommun och riket. Den rubrik som sticker ut positivt på Frösåker är *tryggheten*, vilket är mycket gott i sig. En hel del områden behöver analyseras och arbetas vidare med för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

I enkäten *Elever Grundskolan åk 9* (56 st. respondenter, 80 %) svarar eleverna överlag som kommunen, men lägre än riket på i stort sett samtliga frågor. Områden som bl a elevinflytande,

²³ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/

och stimulans behöver analyseras och arbetas vidare med, då de ligger lägre än kommunen och riket.

I enkäten *Pedagogisk personal* svarade 20 st. (74 %) ser vi flera områden som kan förbättras, varav många överensstämmer med elevernas svar. Vi kan också utläsa att det som sticker ut *positivt* är det pedagogiska ledarskapet, d.v.s. rektor och dennes insatser på skolan. Detta är mycket positivt och ska utnyttjas i det kommande förbättringsarbetet. Väsentliga utvecklingsområden enligt personalen är bl a:

- samverkan mellan lärarna
- arbete med grundläggande värden på skolan och i ämnena
- rutiner
- studiero

Utifrån de enkäter, via Skolinspektionen och kommunen, vi gått igenom kan vi se att det finns flera förbättringsområden på Frösåkersskolan, inte minst att höja förväntningarna på elevernas kunskapsresultat och höja nivån på utbildningen. I ett eventuellt kommande scenario, där skolan byggs och struktureras om till att bli en 4-9 skola, måste man gå på djupet även i dessa enkäter. Att studiero och trygghet får bra värden från elever och vårdnadshavare är mycket positivt i ett kommande arbete. Elever och vårdnadshavare ger högre värden än personalen på i stort sett samtliga frågor.

SALSA

”SALSA står för Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser och presenterar skolors resultat (åk 9) efter att viss hänsyn tagits till elevsammansättningen. SALSA ger en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat, än enbart genom att publicera faktiska betygsresultat.” SALSA är en modell som jämför skolors betygsresultat och räknas fram genom att de faktiska betygsresultaten sätts i relation till ett antal bakgrundsfaktorer, som föräldrarnas utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor samt andelen nyinvandrade elever.²⁴

För Frösåkersskolans del signalerar SALSA-värdena att man har elever med bäst bakgrundsförutsättningar, i Östhammar, men inte har de bästa resultaten. Detta gäller för flera år tillbaka i tiden. Skolan borde enligt SALSA ligga bäst till i kommunen, men ligger i själva verket näst sämst till vad gäller meritvärde i åk 9.²⁵

Då de pedagogiska resultaten ser ut som de gör, finns där då andra faktorer som påverkar elevernas resultat? Detta är ett område som Frösåkersskolan måste fördjupa sig i för att på sikt kunna höja elevernas studieresultat. Ett ”nytt Frösan” kan vara *en* (1) väg för att överlag höja nivån på skolan.

Organisation

Frösåkersskolan har idag tre paralleller med mellan 23-28 elever per klass. Lärartätheten är lägre än i kommunen och landet.

Skolan leds av rektor som samarbetar med två verksamhetssamordnare, vilka är lärare. Dessa biträder rektor i ledningen av verksamheten. Skolan har i hög grad legitimerade lärare som

²⁴ Skolverket SALSA, salsa.artisan.se

²⁵ Skolverket Meritvärdering, www.skolverket.se/regelverk/fragor-och-svar/fragor-och-svar-om-betyg/meritvardering-1.173894

undervisar i sina ämnen. Lärarna är tillsammans med övrig personal indelade i arbetslag årskursvis (åk 7, 8 och 9).

Ekonomi

Under åren 2013-2015 har Frösåkersskolan omsatt mellan 12-14,5 Mkr. Under dessa år har skolans budgetutfall slutat på både plus och minus vid årets slut. De negativa ekonomiska resultaten kan ha påverkats av att man under året sett sig behöva anställa elevassistenter i arbetet.

En skolas avgjort största kostnader ligger i personal och lokal. Personalmässigt ligger skolan lägre än i kommunen och landet, men man har stora och slitna lokalutrymmen utifrån elevantalet, vilket också kan påverka ekonomin negativt.

Framlagt förslag

Det förslag som utredningen tittat på handlar om att Frösåkersskolan går från att vara en 7-9 skola till att bli en 4-9 skola.

Det innebär med stor sannolikhet att skolan näst intill fördubblar antalet elever och personal under det första året. Förslaget innebär att en nybyggnation av skolan ska ske, hållbar för framtiden.

Konsekvensanalys Frösåkersskolan: från en 7-9 skola till en 4-9 skola

Här under har vi lyft fram de perspektiv och aspekter som utredningen ska titta på, i ett nytt läge för *nya* Frösåkersskolan 4-9. Vi har valt att titta på styrkor/möjligheter, svagheter/hot samt lämnat våra egna kommentarer. Konsekvensanalyserna bygger på referenser från andra liknande arbeten och utredningsrapporter som gjorts i svenska kommuner de senaste åren, från Skolinspektionen och Skolverket, lokala SWOT-analyser av medarbetare på skolorna, dialogseminarier med vårdnadshavare, från samtal med erfarna skolchefer, skolledare och lärare samt våra egna erfarenheter.

Att bygga en ny Frösåkersskola innebär mer än att "bara" bygga om, det innebär framför allt också stora möjligheter att höja nivån på elevernas utbildning och deras ökade kunskapsresultat. Flera skolkulturer ska smälta samman, grundvärderingar och kunskapssyn diskuteras, gemensamma mål sätts och en vi-känsla skapas. En enorm potential finns för en ny Frösåkersskola, med en klok ledning, styrning och planering.

Barnperspektivet	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Ökat elevantal	Ökade möjligheter till flexibilitet och anpassningar i hela organisationen, för eleverna. Med fler elever ökar möjligheterna för eleverna att få vara "annorlunda" och att hitta kompisar. Detta förutsätter givetvis att man aktivt arbetar med grundvärderingar. Skapa faddersystem som värnar trygghet och välkomnande alla elever. Ökade möjligheter att ta emot elever från andra skolor och delar i kommunen. Alla föräldrar som vill kan få sitt barn på Frösåker och skolan kan attrahera än fler.	Ökad oro då fler elever, i olika åldrar, ska mötas på skolan. Att det blir en stor och opersonlig skola. Oro för ökad otrygghet och kränkningar. Får alla elever som vill plats på nya skolan? Den nya skolan byggs med underkapacitet för kommande elever och årskullar.	En ny skola med betydligt fler elever kräver analys, klok planering och god framförhållning. Internt arbete med grundvärderingar, rutiner och kvalitetsarbete är avgörande. Ledarskapet och kommunikation inåt och utåt är avgörande faktorer. Förslaget säger 650 elever, men vi förordar att antalet utökas mot närmare 800 elever. Detta då det är enklare att bygga nytt än att i ett senare skede bygga till/om. Arbete med att attrahera fler familjer och elever är en del i det framtida arbetet, inte minst att attrahera nyinflyttade familjer. En djupare diskussion om ovanstående måste ske kontinuerligt.
Ökat åldersspann (från åk 7-9 till 4-9, d.v.s. mellan- och högstadium)	Den röda tråden från åk 4 till 9. Med dessa blandade åldrar behöver små inte bli stora och stora kan få vara små, men ändå ta ansvar. Yngre elever får äldre som goda	Ålderskulturkrock mellan äldre och yngre elever. Oro för stor skola med stora elever, för de yngre. Små barn blir	Med rätt förberedelser och kompetens kan det gagna alla elever och personal, på nya Frösåkersskolan, att gå på samma skola. Den så viktiga röda tråden, från åk 4-9,

	förebilder. God kontinuitet i att hålla samman klasser från åk 4-9. Eleverna får möjlighet till kompetenta ämneslärare tidigt. Utökade samarbetsförutsättningar mellan årskurser och stadier. Utöka samarbetet med Edsskolan och Frösåkersskolan (4-9), för ökad flexibilitet. Lärare kan få möjlighet att följa eleverna genom en stor del av grundskoletiden.	stora för fort. Kan vara nackdel med tidigare övergång för eleverna (åk 4), om detta sker oplanerat och utan struktur och goda arbetsformer.	ger goda förutsättningar för en god social och kunskapsutveckling. Det vidgade åldersspannet blir <i>en</i> (1) mycket viktig del att analysera och arbeta vidare med för alla på skolan. Det kräver mer kompetens och erfarenhet att arbeta med 4-9 jämfört med 7-9. En viktig utmaning är att planera för och möta upp åk-6-elever (blivande åk 7) från andra skolor, som väljer Frösåkersskolan i åk 7.
Skolvägen	Positivt att skolvägarna till Frösåkersskolan ses över.	Oro från föräldrar och elever kring att ta sig till Frösåkersskolan. Utökade kommunkostnader att säkra upp skolvägarna.	För de yngre barnen behöver kommunen se över och säkra upp skolvägar till Frösåkersskolan. Att förbereda elever i åk 3 inför att ta sig till annan skola i åk 4.
Skolbussar	Ingen förändring jämfört med idag.	Ingen förändring jämfört med idag.	Om fler elever från andra håll i kommunen väljer att gå på nya Frösåkersskolan kan en översyn och planering av skolbussar behöva göras.

Pedagogisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Ökad personalstyrka med pedagoger som arbetar med (fler) elever i 4-9, d.v.s. mellan- och högstadiet	Organisationen anpassas till dagens lärar-utbildning. Upplägg av nya kursplaner och lärare med betygsvana på samma ställe ger en rättssäkrare betyg-sättning. Därtill utbildade pedagoger för sina ämnen. Allt detta ger bättre kunskaps-resultat och en bättre utbildning för eleverna. Blivande åk 7-elever som kommer från Öregrund får en större kvalitet i sin utbildning och undervisningen i och med att ämneslärare finns. SYV, skolhälsovård m.fl. befattningar behöver inte resa lika mycket som idag. Elever får möjlighet att byta till annan klass om personkemi mellan elev/personal/kamrater inte fungerar. Frösåkersskolan får gott om (nya) lokaler. Samarbete och kollegialt lärande mellan lärare i hela åldersspannet. Kunskaps- och kompetensdelning. Utnyttjande av flera	Otrygg miljö för de yngre eleverna. Risk för stora klasser. Undervisning i elevgrupper som man inte är utbildad för. För många lärare inblandade i elevernas skoldag. Hur hanteras eleverna från Öregrund som kommer till Frösåkersskolan? Kompetensbrist att undervisa i åk 4-9. Obehöriga lärare utan legitimation.	Avgörande att klokt arbeta samman de två lärargrupperna (mellan- och högstadiet), både till att bli effektiva produktiva team, men också kring skolans grundvärderingar och rutiner. Tre skolor (pedagoger från Eds, Kristinelund, Frösåker) ska bli en och kan komma att generera bättre pedagogiska resultat och nöjdhet för eleverna. När det gäller Öregrundelevorna kan det här också finnas ett värde att fundera kring om de kan få mer tid på Frösåkersskolan under åk 4-6.

	olika kompetenser. Fler vuxna skapar trygghet och mångfald. Skapar god flexibilitet med fler vuxna. Mindre sårbart med fler vuxna. Lättare att rekrytera kompetent personal till en ny större skola.		
Organisatorisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Organisering 4-9	Ämneslärare höjer nivån på elevernas utbildning. Med fler pedagoger ökar flexibiliteten och kompetensen.	En tyngre organisation som därtill är helt ny och saknar historia och rutiner.	All form av dialog och samarbete mellan medarbetare på skolan kräver att ledningen arbetar med grupperns gemenskap och utveckling.
Lokaliteter Ombyggnation/ renovering	Den nya skollagen ställer krav på de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Detta ges nu också eleverna i åk 4-6. Stora möjligheter att i nya lokaler skapa nya lärmiljöer, salar och utrymmen, för elevernas lärande och förbättrade kunskapsutveckling. Skolbibliotek, ämnessalar, arbetsrum,	Att leva i dubbla miljöer (gammal och ny skola) kommer att kosta på, både vad gäller tålamod, uthållighet och ekonomi. Byggnationerna drar ut på tiden. Byggnationerna drar iväg i kostnader. Byggnationerna blir inte som	En ombyggnation kräver mycket goda nybyggnadsstrategier, analyser och planering. Byggnationen kommer att påverka organisationens samtliga parter både före, under och efter det att det hela är klart. Finns det möjligheter att bedriva studier i andra lokaler under tiden?

	samlingsytor mm.	planerat och bestämt, p.g.a. bristande tid och kostnad.	En ny skola byggs för minst 50 år framåt. Ändamålsenlighet, flexibilitet och kostnadseffektivitet behövs – på kort och lång sikt. Leta goda exempel i kommunen och i landet. Skolans behov bör prioriteras, för att följas av ekonomin. Alternativt att en ekonomisk ram sätts redan från början, att tänka pedagogiskt utifrån. Idéer: byggnation med en modern skola för bästa möjliga lärmiljöer, med småskolor i skolan, med hemvisten, få bärande väggar, med ledning och personal som ett hjärta på skolan. Kanske också en skola/byggnad som kan användas under en större del av dygnet än idag.
Ekonomisk aspekt	Styrkor/möjligheter	Svagheter/hot	Kommentar
Ökat elevantal Fler antal anställda	En större skolas budget och ekonomi är oftast betydligt mer flexibel att arbeta med. Olika resurser på skolan kan delas och användas på flera och nya sätt.		En flerdubbling av elevantalet innebär också en betydligt större budget och ekonomi att hantera. Kräver god controlling.

	En stor personalgrupp kan täcka upp för varandra vid sjukdom och ledighet etc.		
Mat/matsal	Nya matsalen byggs för en trevlig och lugn pedagogisk matmiljö.		

Slutsatser nya Frösåkersskolan

Utifrån beaktandet av *barnens perspektiv* samt aspekterna *pedagogik, organisation* och *ekonomi* är vår *slutsats* kring det framlagda förslaget att det är fullt möjligt att genomföra.

Att omstrukturera och bygga om Frösåkersskolan till en 4-9 skola lär ur *barnens perspektiv* inte påverka deras kunskapsresultat eller trygghet i negativ riktning, tvärtom ser vi denna lösning ha god potential att förbättra elevernas utbildning och över tid höja kunskapsresultaten. Vi vet att en elevs och en skolas resultat i första hand beror på läraren och skolledningen samt deras goda samverkan.

Allt detta kräver dock en mycket god ledning, planering och framförhållning, både för "mjuka delar" och ekonomi, kring:

- att bygga en *ny skola*
- att arbeta i skolan *under tiden* den nya skolan byggs
- att slå samman kulturer från flera skolor och stadier

Vi vill åter trycka på att forskning visar att elevernas framgångar och goda kunskapsresultat påverkas av lärarna, skolledarna, deras kompetens och täta samverkan med varandra och med elever och vårdnadshavare. Bedriver man därtill ett systematiskt kvalitetsarbete och har ändamålsenliga lokaler så uppfyller man syftet med utbildningen.²⁶ Med detta sagt vill vi visa på att det är *hur* Frösåkersskolan framöver väljer att hantera och organisera "insidan" på skolan som framöver avgör elevernas nöjdhet och kunskapsresultat. Med lärarna, skolledarna och huvudmannen i tät samverkan. Ett av de viktigaste ledorden är *kommunikation* – med varandra och med elever och föräldrar – i förändringsprocesserna.

Slutsatser

De *slutsatser vi gör*, utifrån det givna uppdraget vi fått med det förslag som finns, de data vi tagit del av samt de analyser vi gjort, är:

- att det framlagda förslaget om en framtida skolstruktur kan rekommenderas, då det ytterligare kan professionalisera de berörda skolorna för elevernas framgångsrika utbildning och kunskapsresultat.

²⁶ Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se/sv/Rad-och-vagledning/Framgang-i-undervisningen/

- att förslaget tillmötesgår de krav på utbildning som skollagen²⁷ och grundskolans läroplan²⁸ föreskriver.
- att förslaget följer den nya skollagens årskursindelning.
- att förslaget går i linje med kommunfullmäktiges mål 2015-2018²⁹, inte minst att kommunen ska ge barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar
- att eleverna nu från åk 4 har tillgång till ämneslärare, vilket kommer att påverka deras kunskapsfördjupning- och resultat i positiv riktning.
- att eleverna från åk 4-6 får tillgång till resurser som specialsalar och annan särskild utrustning som krävs i deras utbildning. Det innebär en ökad likvärdighet men också ett ökat kunskapsdjup för eleverna.
- att Edsskolan och Kristinelundskolan kan fokusera på de yngre åren F-3 och stärka kompetensen kring förskoleklassen.
- att en ny Frösåkersskola (nybyggnation) kräver kloka nybyggnadsstrategier och behöver penetrera flera alternativa rimliga förslag, som är långsiktigt hållbara för eleverna i Östhammar. Skolan byggs för minst 50 år framåt, vilket innebär att inte minst flexibilitet måste finnas i den kommande nya skolan.
- att vi anser att nya Frösåkersskolan bör byggas för *fler* elever än det föreslagna 650.
- att kommande förändringar kräver ett långsiktigt klokt och medskapande förändringsarbete, med samtliga berörda parter, d.v.s. elever, personal och föräldrar.
- att ledorden i förändringsarbetet är kommunikation och åter kommunikation.
- att en framgångsrik skola där eleverna trivs, utvecklas och gör goda kunskapsresultat i första hand påverkas av hela den kontext som finns på en skola, d.v.s. den personalen som arbetar där och det systematiska kvalitetsarbetet som görs. Med andra ord: en skola är aldrig bättre än dess medarbetare och skollledning.

Avslutning

Likt många kommuner i landet planerar även Östhammars kommuns Barn- och utbildningsnämnd för *en framtida skolstruktur för eleverna*, inom Östhammars upptagningsområde. Man tittar också på framtida upptagningsområden. Allt för att skapa de bästa av förutsättningar för en ännu bättre och mer effektiv skola i Östhammars kommun – för varje barn och elev, varje dag.

Barn- och utbildningsnämnden har i denna rapport låtit genomföra en *utredning på* förslaget:

- att Edsskolan blir en F-3-skola (idag F-6),
- att Kristinelundskolan blir en F-3-skola (idag F-6) samt
- att en ny skola (*nya* Frösåkersskolan) byggs för årskurserna 4-9 i Östhammar (idag 7-9).

Utredningen innehåller en *konsekvensanalys* med ett tydligt *barnperspektiv* samt har tittat på:

²⁷ Skollagen, www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar

²⁸ Läroplan grundskolan, www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan/main.htm?tos=GR

²⁹ Kommunens prioriterade mål, osthammar.se/sv/Kommun-och-Politik/Styrande-dokument/Kommunfullmaktiges-mal/

- *pedagogiska* aspekter
- *organisatoriska* aspekter
- *ekonomiska* aspekter

Till syvende och sist handlar all förändring inom skolan om att ge eleverna möjligheter att bli än mer framgångsrika i sitt lärande och i sin utveckling, tillsammans med andra.

Detta kan man lyckas med om man har tydliga och kompetenta skolledare och lärare som i tät samverkan och med ett systematiskt kvalitetsarbete som över tid driver skolan framåt, med elevernas bästa för ögonen – varje dag.

Vi på HRM Affärsutveckling AB, som haft förmånen att genomföra utredningen och samarbeta med er, tackar för Östhammars kommuns förtroende och tillönskar alla barn, elever, medarbetare och föräldrar lycka i det kommande fortsatta spännande arbetet.

Stockholm 2015-08-10

Enligt uppdrag

Jimmy Svensson
Ansvarig konsult

HRM Affärsutveckling AB
inom kompetensområdet Världens Bästa Skola
<http://www.varldensbastaskola.se/>

Referenser

- Analysrapporter budget 2013-2014, Barn- och utbildningsförvaltningen
- Barnkonsekvensanalys avseende planerad utökning av förskolan Valvet i fastigheten Vallgossen 14, Kungsholmen, Maria Nordström, Stockholm 2013
- Barnkonsekvensanalys inför beslut om ersättningsskola för Munksundsskolan/en samlad skola för de västra stadsdelarna, Göran Davidsson, Enköping 2013 Skolverket (1996) Stora och små grundskolor i ett likvärdighets- och regionalperspektiv.
- Barnombudsmannen, www.barnombudsmannen.se,
www.barnombudsmannen.se/Global/Publikationer/Faktablad/Faktablad2_uppna11.pdf
- Boverkets vägledning om barns och ungas utemiljö,
www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/barns-och-ungas-utemiljo/
- Brukarundersökningar 2012-2014, Östhammars kommun, Barn- och utbildningsförvaltningen
- Budgetfördelningsmetod, Budgetprocess (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Driftbudget 2016 version 1 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Faktisk kostnad måltider 2014, Barn- och utbildningsförvaltningen
- Framtidens skol- och förskolemiljö 2015, konferens,
www.abilitypartner.se/konferenser_kurser/framtidens-skol-och-forskolemiljo/
- Fritidskarta Bruksbygden i Östhammars kommun, Lantmäteriet i Östhammar
- Gula häftet 2015 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Handisam, www.handisam.se/arbete-med-fn-konventionen/Konventionenoch-utbildningspolitik/
- Inkomna synpunkter Dialogturnén 2015 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Internhyra 2015 BUN (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Karta Östhammar, Kartbolaget 2009
- Konsekvenser av förändrad skolstruktur i Sunne kommun, Kontigo AB, 2012
- Landsbygdsboende i inflyttarnas perspektiv. Uppsala universitet, Stenbacka 2001
- Läroplan för förskolan, Lpfö 98 reviderad 2010, Stockholm 2010, Utbildningsdepartementet
- Läroplan för grundskolan, Utbildningsdepartementet 2011
- Måltidskostnad 2015 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Månadsuppföljningar ekonomi 2015 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Nyckeltal kostnad per enhet 2014 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen
- Ny utredning om skolans framtid, osthammar.se/sv/Barn--Utbildning/Ledning-och-styrning/Kvalitetsdialog-2015/, Östhammar 2015
- Om skolan är fin så trivs man bättre, En studie av den fysiska skolmiljöns betydelse för elevernas inställning till skolan och det egna skolarbetet, gupea.ub.gu.se/handle/2077/621
- Prognoser Grundskola Östhammars kommun 2015-2030 (dok.), Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Provbetyg - Slutbetyg - Likvärdig bedömning. Huvudrapporten, Skolverket, 2007

- Provbetyg - Slutbetyg - Likvärdig bedömning? En statistisk analys av sambandet mellan nationella prov och slutbetyg i grundskolans årskurs 9, 1998-2006, Rapport 300, Skolverket, 2007
- SALSA, siris.skolverket.se, salsa.artisan.se, Skolverket
- Sammanfattning, Landsbygdsskolan (blogg), Filip Joelsson 2012
- Samverkan kring barn som far illa, Skolverket 2014
- Se, tolka och agera – Allas rätt till en likvärdig utbildning, SOU 2010:95
- Skolan och staden – forskningsperspektiv på integration och skolrelaterade klyftor i moderna staden, Malmö stad, Nihad Bunar 2012
- Skolblad för Edsskolan, Skolverket 2015
- Skolblad för Frösåkersskolan, Skolverket 2015
- Skolblad för Kristinelundskolan, Skolverket 2015
- Skolenkäten, www.skolinspektionen.se/skolenkaten, Skolinspektionen 2015
- Skollagen, www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar
- Skollagen (2010:800), www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/
- Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm, Skolverket 2013
- Små skolor i Flen och kvalitet, Sparreholmarn, Lars Falk 2014
- Statistik – prognoser – resultat – kostnader – jämförelser över tid – kostnadskvoter, Barn- och utbildningsförvaltningen 2015
- Stora och små grundskolor i ett likvärdighets- och regionalperspektiv, Skolverket 1996
- SWOT-analyser genomförda av medarbetarna, Östhammar, Birgitta Svantesson 2015
- Säkerhet och trygghet i samband med skolskjuts – ur barnens perspektiv, VTI 2006
- Tyresö kommun, www.tyreso.se/skola2025
- Unicef, unicef.se/barnkonventionen
- Utbildningsvillkor i landsbygd, Skolverket 2000
- Vad kan känneteckna en glesbygdsskola och vad vet vi om glesbygdsskolors styrkor och brister?, Presentation ByskoleEseminariet 25 april 2013, Gerd Pettersson 2013
- Vallöfte om mindre klasser ingen mirakelkur, Dagens samhälle, Boel Vallgård 2014
- Viktig kunskap om glesbygdsskolor, Helagotland.se, Meit Fohlin, 2013

Investeringsbudget BOU, netto (tkr)

	Plan	Plan	Plan	Plan
	2016	2017	2018	2019
vht Projekt				
40770 Återanskaffning förskolor	550	550	550	550
40770 Utemiljö förskolor	850	850	850	850
44072 Återanskaffning grundskola	1 900	1 900	1 900	1 900
44072 Utemiljö grundskola	550	550	550	550
45072 Återanskaffning Gymnasieskola	350	350	350	350
Summa	4 200	4 200	4 200	4 200

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Socialnämnden

Förslag till
Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017

Samrådstid 25 augusti – 25 september 2015

Bakgrund

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag från kommunstyrelsen att ta fram en biblioteksplan för Östhammars kommun i samarbete med övriga nämnder och förvaltningar. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

Biblioteksplanen ska styra det strategiska utvecklingsarbetet och inriktningen för biblioteksverksamheterna i kommunen under planperioden genom ett antal prioriterade insatser. Planen anger också med vilka nyckel- och styrtal biblioteksorganisationerna ska följa upp sina verksamheter årligen som en del av respektive nämnders/förvaltningars verksamhetsplanering. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser syftar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018.

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 ersätter Kunskap och läslust, biblioteksstrategier för Östhammars kommun 2006-2015.

Synpunkter lämnas, senast den 25 september, till kultur- och fritidsnämnden, Box 66, 742 21 Östhammar eller kulturochfritidsnamnden@osthammar.se.

Närmare upplysningar lämnas av:
Peter Källman, Kultur- och fritidsförvaltningen
Tfn. 0173-86 124
peter.kallman@osthammar.se

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017

Innehåll:	sid
I. Bakgrund och syfte	2
Lagar och styrdokument	2
II. Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun	3
Organisation	3
Bibliotekets roll	3
Prioriterade grupper	4
Finskt förvaltningsområde	4
Digital delaktighet	4
Skolbibliotek	5
Barn- och ungdomsbiblioteksverksamhet	5
Samverkan mellan skol- och folkbibliotek	6
III. Nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun	7
IV. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser	8

I. Bakgrund och syfte

Enligt 17 § i bibliotekslagen (2013:801) ska kommuner och landsting anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen ska vara ett brett förankrat politiskt dokument som beskriver hur kommunen organiserar biblioteksverksamheten i enlighet med de lagar som gäller på området, dvs. bibliotekslagen och skollagen.

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag från kommunstyrelsen att ta fram en biblioteksplan för Östhammars kommun i samarbete med övriga nämnder och förvaltningar. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

Biblioteksplanen ska styra det strategiska utvecklingsarbetet och inriktningen för biblioteksverksamheterna i kommunen under planperioden genom ett antal prioriterade insatser. Planen anger också med vilka nyckel- och styrtal biblioteksorganisationerna ska följa upp sina verksamheter årligen som en del av respektive nämnders/förvaltningars verksamhetsplanering. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser syftar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018.

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 ersätter Kunskap och läslust, biblioteksstrategier för Östhammars kommun 2006-2015.

Lagar och styrdokument som planen förhåller sig till:

Bibliotekslagen (2013:801)

Skollagen (2010:800)

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

Regional biblioteksplan för Uppsala län 2015-2017

UNESCOs folkbiblioteksmanifest

UNESCOs skolbiblioteksmanifest

II. Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun

Organisation

I Östhammars kommun finns fem folkbibliotek. Huvudbiblioteket ligger i Östhammar. I Öregrund och Gimo finns folkbibliotek och i Alunda och Österbybruk finns integrerade skol- och folkbibliotek.

Utöver de integrerade skol- och folkbiblioteken på Olandsskolan i Alunda och på Österbyskolan i Österbybruk, finns skolbibliotek på Vallonskolan och Bruksgymnasiet i Gimo samt på Frösåkersskolan i Östhammar och på Öregrunds skola.

Huvudbiblioteket i Östhammar ansvarar även för 23 övriga utlåningsställen med mediedepositioner. Dessa utgörs av äldreboenden, dagbarnvårdare, väntrum inom sjukvården, bygdegårdar, Folkets hus m.m.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteksverksamheten, och barn- och utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Bibliotekets roll

Enligt 2 § i bibliotekslagen ska biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Folkbiblioteken i Östhammars kommun är viktiga mötesplatser och kunskapscentra med stark förankring i lokalsamhället. Biblioteken är platser där individer och föreningar kan mötas och utbyta erfarenheter. Här kan besökare ta del av såväl information som kulturupplevelser, och möjligheter till utveckling erbjuds genom forskning och kreativt skapande.

Folkbiblioteken är till för alla, och tillgänglighet är en viktig ledstjärna i verksamheten. Huvudbibliotekets mediedepositioner ökar delaktigheten och livskvaliteten för de personer som av olika skäl inte själva kan ta sig till biblioteket. Bibliotekens hemsida biblinord.se är alltid tillgänglig. Här kan användarna tipsa om böcker, beställa fjärrlån och göra inköpsförslag. Med lånekort från kommunens bibliotek kan man även ladda ner e-böcker från hemsidan.

Dela Läslust är ett gemensamt utvecklingsprojekt för folkbiblioteken i Dalarnas, Gävleborgs, Uppsala och Värmlands län. Projektet medfinansieras av Statens kulturråd och pågår från

januari 2015 till januari 2017. Syftet med Dela Läslust är att utveckla den läsfrämjande och litteraturförmedlande verksamheten.

För att i ännu större utsträckning anpassa bibliotekens tillgänglighet och verksamheter efter invånarnas behov behöver man genomföra en marknadsundersökning/kundundersökning. Undersökningen kan användas som underlag för att utforma öppettider och mediebestånd.

Prioriterade grupper

Enligt 4 och 5 § i bibliotekslagen ska biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Utöver de bokdepositioner som finns på äldreboenden och vårdcentraler i kommunen tillhandahåller biblioteken anpassade medier till synskadade och äldre. Biblioteken samarbetar också med Socialförvaltningen, studieförbund och daglig verksamhet kring att främja och utveckla högläsning för målgrupperna äldre och personer som omfattas av LSS.

Medier på nationella minoritetsspråk och andra språk, liksom böcker på lättläst svenska köps in till biblioteken baserat på den efterfrågan som finns på respektive ort.

För att ytterligare säkra tillgången på medier till prioriterade målgrupper och för att spegla kommunens demografiska sammansättning ska en mediepolicy tas fram för biblioteksverksamheterna i Östhammars kommun. Mediepolicyn ska ligga till grund för hur biblioteken utformar sina individuella medieplaner.

Finskt förvaltningsområde

Östhammars kommun är finskt förvaltningsområde enligt 6§ i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Detta innebär att invånarna bland annat har rätt att använda finska i sin kontakt med kommunen. Kommunen ska också kunna tillhandahålla förskoleverksamhet och äldreomsorg delvis på finska. Utöver dessa insatser ska kommunen även verka för revitalisering av det finska språket i kommunen. Här spelar biblioteken en viktig roll som mötesplatser och som tillhandahållare av finska medier och litteratur. Samarbete finns med koordinatören för finskt förvaltningsområde, framför allt på biblioteken i Gimo och Österbybruk.

Digital delaktighet

Som en del av samarbetet inom Uppsala län deltar Östhammars kommun i DigiDel-nätverket tillsammans med Länsbibliotek Uppsala. Syftet med DigiDel är att öka den digitala delaktigheten, det vill säga att fler ska kunna använda och ta del av internet och andra

digitala medier och de möjligheter som detta medför. Länsbiblioteket svarar för omvärldsbevakning och organiserar utbildningar och seminarier kring digital delaktighet som kompetensutveckling av personalen.

Skolbibliotek

Enligt 36 § i skollagen ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Skolbibliotekens verksamhet och innehåll ska vara anpassat efter elevernas behov och stimulera deras intresse för läsning och litteratur, samt tillgodose deras behov av material för undervisningen. Skolbiblioteken är också en resurs för skolan att uppnå de mål i läroplanen som relaterar till informationssökning och källkritik.

På Olandsskolan och Österbyskolan finns integrerade skol- och folkbibliotek. Skolbibliotek finns även på Vallonskolan och Bruksgymnasiet i Gimo samt på Frösåkersskolan i Östhammar och på Öregrunds skola.

Som en del i sitt läsförmedlande arbete genomför skolbibliotekarierna bokprat för klasser i grundskolan. Man arrangerar också klassbesök på biblioteken som en introduktion för eleverna till biblioteksverksamheten. Skolbiblioteken stöttar även lärarna genom att ta fram material för undervisningen.

Under läsåret 2016/2017 kommer grundskolorna i Östhammars kommun att arbeta med Läslyftet, en lärarfortbildning i språk-, läs- och skrivdidaktik som bygger på kollegialt lärande.

Gymnasiebibliotek

Bruksgymnasiet i Gimo har ett stort och välutrustat skolbibliotek med många arbetsplatser och datorer där eleverna kan arbeta både enskilt och i grupp. I biblioteket finns det förutom ett stort utbud av faktaböcker och skönlitterära böcker även databaser, dagstidning, faktatidningar, skrivare, scanner och spel. Biblioteket har även tillgång till inläst material. En bibliotekarie finns på plats som serverar elever och personal med boktips, informationssökning och det mesta som har med skolarbetet att göra.

Barn- och ungdomsbiblioteksverksamhet

Enligt 8 § i bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Sedan 2012 saknar Östhammars kommun barn- och ungdomsbibliotekarie. Folkbiblioteken bedriver barn- och ungdomsverksamhet utifrån de resurser som finns på respektive

bibliotek, men det saknas övergripande utvecklingsarbete, uppsökande verksamhet och omvärldsbevakning på området.

Östhammars kommun deltar i Språknätet, ett regionalt samarbetsprojekt mellan Länsbiblioteket, BVC, Öppna förskolan och biblioteksverksamheterna i tre av länets kommuner. Samarbetet syftar till att stärka de yngsta barnens språk- och läsutveckling och omfattar bland annat gåvoböcker och information kring språkutveckling från BVC, samt informationsträffar för nyblivna föräldrar på biblioteken.

Biblioteken tillhandahåller bokpåsar på kommunens förskolor som föräldrar kan låna med sig hem. Huvudbiblioteket tillhandahåller även temalådor med barnböcker som förskolor och fritidshem kan beställa. Som en del av Kultur- och fritidsförvaltningens arbete med barn- och ungdomskultur arrangeras två föreställningar med barnteater per år på varje folkbibliotek. Huvudsaklig målgrupp för föreställningarna är barn i förskoleåldern.

Samverkan mellan skol- och folkbibliotek

Enligt bibliotekslagens 14 § ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka i syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser.

Folk- och skolbiblioteken i Östhammars kommun har gemensamt biblioteksdatasystem och bokbestånd vilket ger låntagarna bredd i utbudet och flexibilitet när det gäller återlämning av böcker. På de orter där folkbiblioteken och skolbiblioteken inte är integrerade erbjuder folkbiblioteken kommunens skolor klassbesök i samarbete med skolbiblioteken.

Samarbetet mellan skol- och folkbibliotek varierar från ort till ort. De integrerade skol- och folkbiblioteken i Alunda och Österbybruk har ett närmare samarbete eftersom de delar lokaler för verksamheten. Det saknas en handlingsplan för hur skol- och folkbiblioteken ska samarbeta.

För att strukturera och effektivisera samarbetet mellan skol- och folkbiblioteken, och på så sätt skapa bästa möjliga förutsättningar för kommunens barn och unga att möta framtidens utmaningar, behöver Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en gemensam plan för samverkan i biblioteksfrågor.

Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn och utbildningsförvaltningen ska också arbeta fram en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och ungdomar i kommunen.

III. Nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun

Ett nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun ska byggas, och planeras stå klart våren 2017. Huvudbiblioteket byggs integrerat i biografen Storbrunn och på så sätt skapa ett kulturhus i Östhammar.

När det nya biblioteket är byggt och integrerat i Storbrunn är huset öppet och tillgängligt för alla alltid. Huset upplevs som öppet, både vad gäller den fysiska miljön och den känsla huset väcker hos besökaren. I kulturhuset skapas ett samtida, öppet och medierikt bibliotek, som tillsammans med bio, ungdomsgård samt program och mötesverksamhet kommer att vara basen i utbudet. Prioriterade målgrupper är barn och unga samt personer med funktionsnedsättning.

För att skapa en verksamhet i det nya huvudbiblioteket i enlighet med de förväntningar och krav som ställs på ett bibliotek från allmänheten idag krävs utökade resurser, främst i form av personal.

I samband med färdigställandet av det nya huvudbiblioteket finns det anledning att se över biblioteksstrukturen i kommunen. Det finns vinster i såväl effektivitet som kvalitet med att samordna fler processer i biblioteksverksamheten. Några exempel på områden som kan samordnas i större utsträckning än idag är kompetensutveckling, medieinköp, fjärrlån, aktiviteter och marknadsföring/kommunikation. Ett naturligt nav för gemensamma processer är det nya huvudbiblioteket som med rätt planering kommer att kunna vara drivande i utvecklingsfrågor. De olika biblioteken kan också i högre grad profileras och tilldelas utvecklingsansvar för specifika områden utifrån sina lokala förutsättningar.

Under hösten 2016 påbörjas installation av RFID-system på biblioteken i Östhammars kommun. Detta möjliggör bland annat meröppna bibliotek, dvs. att biblioteket kan vara öppet för besökare även när det är obemannat. Med meröppna bibliotek kan resurser som läggs på bemanning och arbete bakom disk omfördelas till utvecklingsarbete och annan form av service.

För att möta framtidens utmaningar på biblioteksområdet behöver Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en strukturplan för biblioteksverksamheten i Östhammars kommun.

IV. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser

KF 1: Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Prioriterade insatser 2016-2017

- För att strukturera och effektivisera samarbetet mellan skol- och folkbiblioteken ska Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en gemensam plan för samverkan i biblioteksfrågor.
- För att stärka barns och ungas läsförståelse, skrivförmåga och språkutveckling ska Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen ta fram en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och ungdomar i kommunen.

KF 6: Östhammars kommun ska vara en attraktiv kommun där befolkningen trivs och kontinuerligt ökar.

Nyckel- och styrtal

- Kundnöjdhet på biblioteken
- Antal besökare på biblioteken
- Antal besök/invånare
- Antal utlån
- Antal utlån/invånare
- Antal bibliotekarier/invånare
- Ur SCBs nöjd medborgarindex: Vad tror eller tycker du om biblioteksverksamheten?
- Hur många timmar i veckan har huvudbiblioteket öppet utöver tiden 08-17 på vardagar?

Prioriterade insatser 2016-2017

- Kultur- och fritidsförvaltningen ska göra en medborgarundersökning/kundundersökning för att få fram underlag för hur öppettider och mediebestånd ska planeras på biblioteken.
- För att ytterligare säkra tillgången på medier till prioriterade målgrupper och för att spegla kommunens demografiska sammansättning ska en mediepolicy tas fram för biblioteksverksamheterna i Östhammars kommun.
- För att möta framtidens utmaningar på biblioteksområdet ska Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en strukturplan för biblioteksverksamheten i Östhammars kommun.

Svenska kyrkan

ALUNDA FÖRSAMLING

2015-07-03

ÖSTHAMMARS KOMMUN Barn- och utbildningskontoret
2015 -07- 06
Dnr: 2015 BUN 046 : 3

Till Barn- och utbildningsnämnden

634/124

BEGÄRAN AV OMPRÖVNING AV BESLUT OM INDRAGNING AV BIDRAG TILL ÖPPEN FÖRSKOLA I ALUNDA

Utan dialog och motiv har vi erhållit utdrag ur BUN:s sammanträdesprotokoll 2015-06-11, §57, som innebär att bidraget till den öppna förskolan dras in redan till hösten.

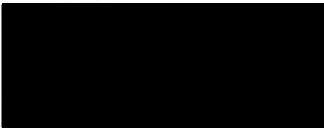
Öppna förskolan i Alunda är verkligen en mötesplats för föräldrar med små barn samt alla småttningar. Vi har utgått ifrån att kommunen uppskattat och sett fördelen av att vår församling och kommun tillsammans bedriver den öppna förskolan. Den är också en viktig kontaktyta till nya familjer. De bidrag som vi hittills erhållit har gått till inköp och förnyelse av material och lekutrustning.

Vår öppna förskola förestås av vår diakon. Han har gedigen pedagogisk utbildning som vi anser motsvarar kraven för detta arbete.

Vi är öppna för att landstingets distriktssköterska förlägger vägningstillfällen och samtalsstunder i samband med den öppna förskolan. Vidare får gärna sociala handläggare planera in besök i Alunda för att på detta sätt mer naturligt träffa barnfamiljerna där de vistas och bor.

Vi anser, som annan huvudman, att en dialog innan eventuella förändringar genomförs är ett rimligt krav mot bakgrund av att dagens öppna förskola är mycket uppskattad och välbesökt. Antalet barnfamiljer i området ökar också varför behovet av vår verksamhet är stort.

Med hänvisning till ovanstående begär vi att Barn- och utbildningsnämnden omprövar sitt beslut att dra in bidraget till den öppna förskolan.

Inga Ålm

Kyrkorådets ordförande

Uppbyggnad av ett Kraft-, Värme- och Ventilationslaboratorium (KVV-labb) i Östhammars kommun

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen i Östhammars kommun fick under våren 2015 frågan om nämnden skulle kunna åta sig att vara huvudman för satsningen på ett Kraft- Värme- och Ventilationslaboratorium (KVV-labb) i Östhammars kommun. Förvaltningsledningen har ställt sig positiva till detta då förvaltningen menar att labbet skulle ha stora pedagogiska värden för kommunen och regionen.

Barn- och utbildningsförvaltningen förslår Barn- och utbildningsnämnden att åta sig att vara huvudman för ett KVV-labb i Östhammars kommun. KVV-labbet byggs upp i Bruksgymnasiets lokaler i Gimo och Vuxenutbildningsenheten inom nämnden får det operativa ansvaret för labbet. Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att SKB Näringslivsutveckling AB står för 50 % av investeringskostnaden och Barn- och utbildningsnämnden (BUN) för 50 %. Investeringskostnaden för BUN:s del om 1000 tkr tas från nämndens investeringsbudget 2015.

Bakgrund

I Uppsala-regionen finns ett antal mindre och större företag inom energi- och industrisektorn som behöver välutbildade drifttekniker i framtiden. Regionen har även ett antal olika utbildningsprogram som är inriktade delvis inom detta område och som anordnas av ett antal olika utbildningsanordnare. Det som dock saknas i regionen är en pedagogiskt tillämpbar laborationsutrustning inom framförallt området Kraft och Värme. De utbildningsanordnare som kan erbjuda en sådan laborationsutrustning idag finns närmast på Sjöfartshögskolan i Kalmar och på Yrkeshögskolan för Heta utbildningar i Härnösand.

På kort- och lång sikt så kommer branschen att behöva rekrytera mycket folk med rätt kompetens, det som dock saknas i många fall av de som utexamineras är en praktisk systemförståelse av de processer som finns inom branschområdet. Förutom att ett KVV-labb skulle vara kompetenshöjande för hela regionen så skulle den ge ett marknadsföringsvärde för att locka studenter till våra utbildningar inom detta område.

Under hösten 2014 bildades en projektgrupp i syfte att se över behovet och möjligheten att starta ett KVV-labb. Projektgruppen består av representanter ifrån SKB, Forsmarks Kärnkraftsgrupp AB, Sandvik AB, Vattenfall Värme, Teknikcollege Uppland samt från Teknikcentrum.

Den behovsundersökning som genomfördes mot regionens energi- och industri företag visade en positiv inställning till införandet av ett KVV-labb. Regionens utbildningsanordnare som har utbildningar riktade mot energi- och industrisektorn är även de positiva till ett införande av ett KVV-labb.

Barn- och utbildningsförvaltningen i Östhammars kommun fick under våren 2015 frågan om nämndens möjlighet att åta sig att vara huvudman för satsningen på ett KVV-labb och förvaltningsledningen har ställt sig positiva till detta.

Barn- och utbildningsförvaltningen menar att satsningen har ett stort pedagogiskt värde för kommunen och regionen. KVV-labbet skulle kunna användas för att göra egna utbildningar mer attraktiva för egna och andra kommuners ungdomar. KVV-labbet kan inrymmas i Bruksgymnasiets lokaler i Gimo vilket gör att lokalerna utnyttas mer än idag och kontakten med labbet bör vara intressant för ungdomar och vuxna som har sin undervisning där. Labbet skulle kunna vara en attraktivitetsfaktor för kommunens gymnasieskolor och vuxenutbildning.

Investeringskostnad	tkr
Labbutrustning inkl installation, utbildning och pedagogiska laborationer	1 800
Ombyggnad lokal	200
Summa	2 000

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att SKB Näringslivsutveckling AB står för 50 % av investeringskostnaden och Barn- och utbildningsnämnden (BUN) för 50 %. En investering om 1000 tkr för BUN innebär en årlig kostnad om ca 130 tkr i 10 år.

Driftsbudget	tkr
Intäkt labbhyra (420 tim/år, 2000 kr/tim)	840
Lokalhyra	-210
Personal	-300
Öv kostnader (service labb mm)	-200
Kapitalkostnader	-130
Resultat	+/- 0

Planen för KVV-labbet är att verksamheten ska ge ett årligt resultat om +/- 0, intäkter av uthyrning av labbet ska täcka kostnaderna för detsamma. Eventuella överskott ska återinvesteras i labbet.

Risken att labbet inte hyrs ut som planerat, att intäkterna blir lägre än beräknat och inte täcker kostnaderna, ser barn- och utbildningsförvaltningen som en hanterbar risk. Lokalkostnader har förvaltningen/kommunen oavsett hur lokalerna nyttjas och övriga kostnader kan minimeras om nödvändigt. Kapitalkostnader om 130 tkr går att hantera inom förvaltningens ordinarie budget för kapitalkostnader om detta skulle bli nödvändigt.

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att Vuxenutbildningsenheten får det operativa ansvaret för KVV-labbet och att labbet läggs som en egen ekonomisk enhet inom Vuxenutbildningsenheten så att den ekonomiska uppföljningen blir tydlig.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden åtar sig att vara huvudman för ett Kraft-, Värme- och Ventilationslaboratorium (KVV-labb) i Östhammars kommun. KVV-labbet byggs upp i Bruksgymnasiets lokaler i Gimo och Vuxenutbildningsenheten inom nämnden får det operativa ansvaret för labbet. Barn- och utbildningsnämnden föreslår att SKB Näringslivsutveckling AB står för 50 % av investeringskostnaden och Barn- och utbildningsnämnden (BUN) för 50 % Investeringskostnaden för BUN:s del om 1000 tkr tas från nämndens investeringsbudget 2015.